

# Delårsbokslut och prognos 2 2017

---

Utskick till utbildningsnämnden 31 augusti 2017

# Innehållsförteckning

<b>1 Sammanfattande för utbildningsnämnden.....</b>	<b>3</b>
<b>2 Nämnd och administration.....</b>	<b>11</b>
<b>3 Förskola och pedagogisk omsorg.....</b>	<b>13</b>
<b>4 Grundskola, förskoleklass och fritidshem.....</b>	<b>25</b>
<b>5 Gymnasieskola.....</b>	<b>41</b>
<b>6 Vuxenutbildning.....</b>	<b>50</b>
<b>7 Särskola.....</b>	<b>55</b>
<b>8 Övrig verksamhet.....</b>	<b>59</b>

# 1 Sammanfattande för utbildningsnämnden

## 1.1 Inledning

Förvaltningschefen har ordet:

Verksamheten i förskolor och skolor under första halvåret 2017 håller stabil nivå, vilket verifieras av olika mätningar som SCB:s årliga medborgarundersökning, Öppna jämförelser grundskola och enkäter samt observationer inom ramen för nämndens kvalitetssystem Våga Visa.

Lokalförsörjning är ett område som kräver extra insatser i takt med att kommunen ökar sitt bostadsbyggande. Nämnden beslutade i mars om en nybyggd Kevingskola. Planering pågår även för annan utbyggnad och förvaltningen deltar i kommunövergripande arbete kring den långsiktiga utvecklingen.

Under våren har det skett en sammanslagning av det före detta Produktionskontoret och det före detta Utbildnings- och kulturkontoret. En ny organisation har arbetats fram. Organisationen ska medföra en mer resurseffektiv, tydlig och sammanhållen förvaltning, som från den 4 september heter Bildnings- och omsorgsförvaltningen. Den politiska styrningen har inte förändrats, vilket medför att bildnings- och omsorgsförvaltningen rapporterar till kultur- och fritidsnämnden, utbildningsnämnden samt kommunstyrelsens produktionsutskott. Ett mer likvärdigt arbete är initierat mellan förvaltningen och nämnder/utskott.

## 1.2 Periodens resultat

### 1.2.1 Driftredovisning

(mnkr)	Budget	Halvårsbokslut	Avvikelse
Verksamhetens intäkter	37,0	39,4	2,4
Verksamhetens kostnader	463,2	469,3	-6,1
<b>Nettokostnader</b>	<b>-426,2</b>	<b>-429,9</b>	<b>-3,7</b>

#### 1.2.1.1 Avvikelse mot budget

(tkr)	Budget			Bokslut			Avvikelse		
	Intäkt	Kostnad	Netto	Intäkt	Kostnad	Netto	Intäkt	Kostnad	Netto
Förskola och pedagogisk omsorg	20 107	112 390	-92 283	19 997	117 708	-97 711	-110	-5 318	-5 428
Grundskola, förskoleklass och fritidshem	13 400	269 188	-255 788	15 162	271 594	-256 432	1 762	-2 406	-644
Gymnasieutbildning	2 895	63 863	-60 968	2 764	61 437	-58 673	-131	2 426	2 295
Vuxenutbildning	150	3 668	-3 518	326	4 561	-4 235	176	-893	-717
Särskola och särvux	103	6 027	-5 924	582	6 317	-5 735	479	-290	189
Nämnd och administration	0	5 180	-5 180	0	5 328	-5 328	0	-148	-148
Övrig verksamhet	400	2 948	-2 548	604	2 438	-1 834	204	510	714
<b>Totalt</b>	<b>37 055</b>	<b>463 264</b>	<b>-426 209</b>	<b>39 435</b>	<b>469 383</b>	<b>-429 948</b>	<b>2 380</b>	<b>-6 119</b>	<b>-3 739</b>

Mycket övergripande består avvikelserna av något fler barn än budgeterat under första halvåret

inom förskola och fritidshem vilket både ger högre intäkter (främst barnomsorgsavgifter) samt kostnader (främst skolpeng till förskola och fritidshem). För noggrannare redovisning, se respektive verksamhetsområde.

### 1.3 Viktiga händelser i verksamheten

- Skolval till förskoleklass och grundskola är genomfört och avslutat. Ungefär 1 000 elever gjorde skolvalet och av dessa var det ungefär 30 st i valet till årskurs 7 och 10 till förskoleklass som inte fick sitt förstahandsval.
- Skolval till gymnasieskolan pågår och avslutas först under sommaren med reservintagningar. Under 2016 saknades platser till högskoleförberedande program. Förvaltningen följer därför utvecklingen noggrant under året.
- Fem Våga Visa-rapporter har presenterats under första halvåret, förskolorna Sätra äng, Villa Solvi, Krubban och Enebo samt Vasaskolan.
- Ett nytt system för samverkan för vuxenutbildningen utarbetades inom KCNO (Kunskapscentrum Nordost), där utförarna auktoriseras.
- Ett projekt genomfördes i samverkan mellan förskolor och skolor som syftar till att underlätta barnen övergång från förskola till förskoleklass.
- Ny ledningsorganisation är beslutad och gäller från och med 1 mars 2017. I samverkan med socialförvaltningen inrättades ett skolnärvaroteam som har i uppgift att motivera ungdomar som idag har hög frånvaro från skolan.
- Aktuella lokalfrågor. Beslut fattades av nämnden om kapaciteten på den nya Kevingskolan. Vidare är förvaltningen delaktig i utredning om framtida skollokaler och lokalplanering.
- Mörbyskolan erhöll kvalitetsutmärkelse.

### 1.4 Mål

Inriktningsmål	Budget 2017	Halvår 1 2017	Prognos helår
Föräldrar i Danderyd har möjlighet att välja barnomsorgsverksamhet där utbudet präglas av mångfald avseende pedagogisk inriktning samt omsorgs- och driftsform.			
<b>Kommentar</b> Vårdnadshavarna har ett brett utbud av platser att välja på i både förskola och pedagogisk omsorg. Det finns olika inriktningar, små och stora förskolor i både fristående och kommunal regi. Det finns även möjlighet att välja plats utanför kommunen.			
Föräldrar i Danderyd har möjlighet att välja förskoleklass och grundskola där utbudet präglas av mångfald avseende pedagogisk inriktning och driftsform.			
<b>Kommentar</b> Vårdnadshavare har möjlighet att välja skola i kommunen eller utanför, kommunal eller fristående. Målet nås inte fullt ut, framför pga att eleverna i Enebyberg har en begränsad valfrihet till årskurs 7.			
Ungdomar i Danderyds kommun har möjlighet att välja gymnasieskola i såväl Danderyd som i övriga Sverige och utomlands.			
<b>Kommentar</b> Danderyds kommun deltar i den länsgemensamma gymnasierregionen där alla kommuner i Stockholms län samt Gnesta och Håbo. Eleverna i Danderyd kan på samma villkor som övriga ungdomar i regionen söka till alla gymnasieskolor i regionen.			
I Danderyd ges varje barn i förskolan och pedagogisk omsorg möjlighet att utifrån sina förutsättningar uppnå bästa möjliga kunskaps- och personlighetsutveckling i en stimulerande och trygg miljö.			
<b>Kommentar</b> Pedagoger och vårdnadshavare är överens om att barnen erbjuds en trygg verksamhet som erbjuder barnen goda			

Inriktningsmål	Budget 2017	Halvår 1 2017	Prognos helår
förutsättningar för lärande. Arbetet med den pedagogiska tillgängligheten kan förbättras så verksamheten anpassas för alla barn. Förskolan har en bra grundverksamhet. Pedagogerna kan bli ännu bättre på att ta till vara barnens engagemang och nyfikenhet och ge dem större utmaningar. Många förskolor har för få legitimerade förskollärare.			
I Danderyd ges varje elev i grundskolan, förskoleklass och fritidshem möjlighet att utifrån sina förutsättningar uppnå bästa möjliga kunskaps- och personlighetsutveckling i en stimulerande och trygg miljö.	◆	◆	◆
<b>Kommentar</b> Det är en hög kvalitet i alla grundskolor i Danderyd. Kompetenta och engagerade pedagoger tillsammans med studiemotiverade elever ger förutsättningarna för goda resultat för alla. Målsättningen nås inte fullt ut, bland annat kan den pedagogiska tillgängligheten förbättras och att få alla elever delaktiga i sitt lärande är ytterligare ett förbättringsområde.			
Grundskolorna i Danderyd har studieresultat som vid varje jämförelse är av högsta nationella klass.	●	●	●
<b>Kommentar</b> Information från skolorna för läsåret 2016/17 visar att resultatet på de nationella proven ligger fortsatt högt. Även information om de genomsnittliga meritvärden för elever i årskurs 9 är på en mycket hög nivå. 2016 var meritvärden i Danderyd näst högst i Sverige.			
I Danderyd ges varje elev i gymnasieskolan möjlighet att utifrån sina förutsättningar uppnå bästa möjliga kunskaps- och personlighetsutveckling i en stimulerande och trygg miljö.	◆	◆	◆
<b>Kommentar</b> Gymnasieskolorna i Danderyd erbjuder utbildning av bra kvalitet. Förbättringsområden är till exempel elevernas delaktighet samt ansvar och inflytande över utbildningen.			
Gymnasieutbildningen i Danderyd uppvisar studieresultat som vid varje jämförelse är av högsta nationella klass.	●	●	●
<b>Kommentar</b> Gymnasieskolorna i Danderyds kommun når tillsammans goda resultat, både avseende andel med gymnasieexamen och genomsnittligt betygsmedelvärde (avser 2016 som är de mest aktuella uppgifterna.). Eleverna som är folkbokförda i Danderyd oavsett var de går sin utbildning ligger i topp i Sverige.			
De vuxenstuderande uppnår goda resultat och är nöjda med verksamheten på skolan.	◆	◆	◆
<b>Kommentar</b> Danderyds-elevernas nöjdhet överensstämmer i stort sätt med hela länet. Resultaten är också i nivå med jämförda kommuner. Möjligheten att välja utbildningar ökar sannolikt i och med att utförarna auktoriseras och kan friare erbjuda utbildningar.			
I Danderyd ges varje elev i särskolan möjlighet att utifrån sina förutsättningar uppnå bästa möjliga kunskaps- och personlighetsutveckling i en stimulerande och trygg miljö.	◆	●	●
<b>Kommentar</b> Individuella uppföljningar av det fåtal särskoleelever som finns visar att det är en kvalitativ verksamhet som bedrivs.			
Gymnasieutbildningen i Danderyd ger goda förutsättningar för vidare studier och kommande arbetsliv.	●	●	●
<b>Kommentar</b> Utbildningen i Danderyds gymnasier är av hög kvalitet. Endast ett av programmen är yrkesförberedande. Sedan något år erbjuds också individuella programmet, främst riktat till nyanlända. Eleverna ges på alla program möjlighet att få behörighet till vidare studier på universitet/högskola. Andelen elever som studerar eller arbetar efter gymnasiestudierna är högre än för Sverige som helhet.			
I Danderyd bedriver alla nämnder kostnadseffektiv verksamhet inom sina programområden. Varje nämnd kan redovisa sambandet mellan mål, uppnådda resultat, prestationer och resurser	◆	◆	◆
<b>Kommentar</b> Kostnadseffektiviteten följs upp av många nyckeltal för ekonomi, prestationer och kvalitet/resultat. I många avseenden når verksamheterna mycket goda resultat samt att kostnaderna många gånger är låga i jämförelse i Stockholms län. Det finns dock delar som beskrivs i delårsbokslutet där måluppfyllelsen kan förbättras. Förvaltningen ser tendenser på kostnadsökning inom gymnasieskolan men även inom grundskola och förskola. Den sammantagna			

Inriktningsmål	Budget 2017	Halvår 1 2017	Prognos helår
bedömningen blir därför att målet inte uppfylls i samtliga delar			
Frisk luft	—	—	
Friskt vatten	—	—	
Biologisk mångfald	—	—	
God bebyggd miljö	●	—	
<b>Kommentar</b> Inriktningsmålet följs upp i årsredovisningen.			
Giffri miljö	●	—	
<b>Kommentar</b> Inriktningsmålet följs upp i årsredovisningen.			

### Starka och svaga sidor per verksamhet

Föräldrar i Danderyd har möjlighet att välja barnomsorgsverksamhet där utbudet präglas av mångfald avseende pedagogisk inriktning samt omsorgs- och driftsform.

Styrkor:

- God tillgång på förskoleplatser ger hög valfrihet
- Stor variation på pedagogiska inriktningar
- Yttre miljön vid förskolorna
- Gott samarbete med övriga förvaltningar inom lokalförsörjningsområdet

Svagheter:

- Pedagogisk omsorgs slutar successivt samt brist på platser i västra Danderyd (vid Mörby Centrum) kan leda till att valfriheten minskar
- Jämförelsemöjligheter erbjuds i begränsad omfattning
- Information saknas på flera olika språk på kommunens hemsida
- IT-system för förskole- och skolval och pengadministration föråldrat

Föräldrar i Danderyd har möjlighet att välja förskoleklass och grundskola där utbudet präglas av mångfald avseende pedagogisk inriktning och driftsform.

Styrkor:

- Flexibla skolledare tillgodoser föräldrarnas önskemål om plats i önskad skola
- Möjligheter finns att ta med sig skolpeng till andra kommuner men även utomlands i viss mån
- Gott samarbete med övriga förvaltningar inom lokalförsörjningsområdet

Svagheter:

- Information saknas på flera olika språk på kommunens hemsida
- Skollokalerna är bitvis trånga och slitna
- För några skolor begränsad tillgång till speciallokaler, tex idrott och hälsa

Ungdomar i Danderyds kommun har möjlighet att välja gymnasieskola i såväl Danderyd som i övriga Sverige och utomlands.

Styrkor:

- Möjlighet att välja skola i Stockholms län genom samarbete mellan kommunerna. Det ger hög valfrihet för eleverna. Möjlighet finns också att även att ta med skolpengen utomlands i viss mån

- En gemensam webbportal för ansökan med jämförelse mellan gymnasieskolor samt elevdatabas för resursfördelning.
- Individuella programmet, främst för nyanlända, erbjuds av Danderyds gymnasium

Svagheter:

- Det är svårt för skolor att anpassa organisationen varje år till nya länsövergripande villkor.
- Programpenget är trimmat
- Begränsad tillgång till individuella programmet då det är stort söktryck även från andra kommuner.

I Danderyd ges varje barn i förskolan och pedagogisk omsorg möjlighet att utifrån sina förutsättningar uppnå bästa möjliga kunskaps- och personlighetsutveckling i en stimulerande och trygg miljö.

Styrkor:

- Kompetenta och engagerade pedagoger
- God arbetsmiljö för barnen
- Mycket nöjda föräldrar
- "Grundverksamhet" med hög kvalitet
- Nyfikna, vetgiriga och trygga barn

Svagheter:

- Antalet legitimerade förskollärare är för få
- Tillsynsarbetet med stöd och vägledning av fristående förskolor
- Utvecklingsarbetet mot läroplanens mål
- Det pedagogiska ledarskapet behöver stärkas

I Danderyd ges varje elev i grundskolan, förskoleklass och fritidshem möjlighet att utifrån sina förutsättningar uppnå bästa möjliga kunskaps- och personlighetsutveckling i en stimulerande och trygg miljö.

Styrkor:

- Kompetent och engagerad personal och skolledning
- Skolorna är välfungerande och erbjuder en trygg och lugn arbetsmiljö för eleverna
- Skolornas systematiska kvalitetsarbete
- Föräldrar och elever nöjda med skolans och fritidshemmets verksamhet

Svagheter:

- Pedagogisk tillgänglighet behöver utvecklas på skolorna
- Antal grundlärare med inriktning mot fritidshem (fritidspedagoger) är för få
- Många skolbyggnader är inte tillräckligt anpassade för verksamheten.
- Det är mycket trångt i skolorna

Grundskolorna i Danderyd har studieresultat som vid varje jämförelse är av högsta nationella klass.

Styrkor:

- Höga resultat mätta som meritvärde (betyg) och nationella prov
- SPEC Danderyd stötar utvecklingen av verksamheten
- Eleverna är studiemotiverade med god studiebakgrund

Svagheter:

- Pedagogerna har flera olika webbaserade system för återkoppling till elever,

- vårdnadshavare och förvaltning
- Läsutvecklingen i de högre årskurserna

I Danderyd ges varje elev i gymnasieskolan möjlighet att utifrån sina förutsättningar uppnå bästa möjliga kunskaps- och personlighetsutveckling i en stimulerande och trygg miljö.

Styrkor:

- Eleverna kan välja det gymnasium och studieväg som passar dem bäst
- Skolorna i kommunen är välfungerande och erbjuder en trygg och lugn arbetsmiljö för eleverna
- Eleverna är studiemotiverade med god studiebakgrund

Svagheter:

- Elevernas inflytande på undervisningen kan förbättras
- Motivationen hos eleverna för att ta ansvar för de egna studierna och det egna lärandet brister hos många elever. Skolorna måste arbeta för att höja denna motivation

Gymnasieutbildningen i Danderyd uppvisar studieresultat som vid varje jämförelse är av högsta nationella klass.

Styrkor:

- Eleverna från Danderyds kommun är studiemotiverade och har god studiebakgrund
- Eleverna kan välja studieväg och skola fritt i Stockholms län vilket ökar deras motivation för skolframgång
- Kompetent personal i gymnasieskolorna i kommunen

Svagheter:

- Alla elever når inte gymnasieexamen

De vuxenstuderande uppnår goda resultat och är nöjda med verksamheten på skolan.

Styrkor:

- Hög valfrihet för de studerande
- Nöjda studenter
- Goda kunskapsresultat framförallt inom grundläggande vuxenutbildning
- Gott samarbete med andra kommuner och olika aktörer
- Hög kompetens bland utförarna
- Bra IT-stöd för webbsökan och statistik

Svagheter:

- Många auktoriserade utförare kan innebära att kurser inte startar på grund av för få sökande till varje kurs
- Att hålla en hög och jämn kvalitet, i synnerhet för utbildningsanordnare som har en stor mångfald av anordnare
- Elever med bristande förkunskaper inom framförallt matematik och svenska
- Sårbar organisation för vissa länsövergripande aktiviteter såsom kvalitetsuppföljning

I Danderyd ges varje elev i sarskolan möjlighet att utifrån sina förutsättningar uppnå bästa möjliga kunskaps- och personlighetsutveckling i en stimulerande och trygg miljö.

Styrkor:

- Hög kompetens och låg personalomsättning
- Kommunnätverk för att stödja utvecklingsprocesser

Svagheter:



- Mycket små verksamheter

Gymnasieutbildningen i Danderyd ger goda förutsättningar för vidare studier och kommande arbetsliv.

Styrkor och svagheter:

- Se inriktningsmål "I Danderyd ges varje elev i gymnasieskolan möjlighet att utifrån sina förutsättningar uppnå bästa möjliga kunskaps- och personlighetsutveckling i en stimulerande och trygg miljö" samt "Gymnasieutbildningen i Danderyd uppvisar studieresultat som vid varje jämförelse är av högsta nationella klass

I Danderyd bedriver alla nämnder kostnadseffektiv verksamhet inom sina programområden. Varje nämnd kan redovisa sambandet mellan mål, uppnådda resultat, prestationer och resurser

Styrkor:

- Många verksamheter är kostnadseffektiva och ger mycket för pengarna
- Fullt kapacitetsutnyttjande i många verksamheter ger lägre kostnader

Svagheter:

- Förvaltningen ser kostnadsökningar inom flera verksamheter; förskola, grundskola och gymnasieskola liksom volymökning inom vuxenutbildning. Vidare behöver kontrollen över modersmålsundervisning och studiehandledning förstärkas.

Biologisk mångfald

Vilka åtgärder planeras för att förbättra måluppfyllelsen under budgetperioden:

- Målet kommer att följas upp i årsredovisningen

God bebyggd miljö

- Målet kommer att följas upp i årsredovisningen

## 1.5 Prognos med ekonomiskt utfall för helåret

### 1.5.1 Prognos drift

(tkr)	Budget			Prognos helår			Avvikelse		
	Intäkt	Kostnad	Netto	Intäkt	Kostnad	Netto	Intäkt	Kostnad	Netto
Förskola och pedagogisk omsorg	40 213	224 780	-184 567	40 213	226 280	-186 067	0	-1 500	-1 500
Grundskola, förskoleklass och fritidshem	26 800	538 375	-511 575	26 800	542 775	-515 975	0	-4 400	-4 400
Gymnasieutbildning	5 790	127 725	-121 935	5 790	127 725	-121 935	0	0	0
Vuxenutbildning	300	7 336	-7 036	500	8 036	-7 536	200	-700	-500
Särskola och särvox	205	12 054	-11 849	805	12 654	-11 849	600	-600	0
Nämnd och administration	0	10 359	-10 359	0	10 359	-10 359	0	0	0
Övrig verksamhet	800	5 896	-5 096	800	5 896	-5 096	0	0	0
<b>Totalt</b>	<b>74 108</b>	<b>926 525</b>	<b>-852 417</b>	<b>74 908</b>	<b>933 725</b>	<b>-858 817</b>	<b>800</b>	<b>-7 200</b>	<b>-6 400</b>

Prognostiserade avvikelser förklaras i huvudsak fler barn än budgeterat inom förskola, grundskola,

fritidshem och vuxenutbildning. Jämfört med prognosen i mars 2017, som var -2,5 miljoner kronor, så bedömer nu förvaltningen underskott på kostnader för särskilt stöd i förskola och grundskola samt vuxenutbildning. För noggrannare redovisning, se respektive verksamhetsområde.

### 1.5.2 Prognos investeringar


Projekt (tkr)	Utfall	Budget	Prognos	Avvikelse
	0	0	0	0
<b>Totalt</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>

Utbildningsnämnden har inte haft investeringar.

### 1.6 Prestationer och nyckeltal

Nyckeltal presenteras under respektive verksamhetsområde.

### 1.7 Uppdrag

Uppdrag	Beskrivning	Status:	Åtgärd	Senaste kommentar
KS 2008-0204	Barn- och utbildningsnämnden ges i uppdrag att komplettera och eventuellt revidera ersättningsmodellen för tillfälliga lokallösningar med anledning av beslut om internhyresmodellen.	Pågående	 Förvaltningen deltar i den kommungemensamma översyn av modellen som pågår.	

### 1.8 Intern kontroll

Arbete med intern kontroll pågår enligt plan utan avvikelser. En mer omfattande rapportering sker i årsredovisningen.

### 1.9 Övrigt

#### 1.9.1 Kontroll av fakturor

Fakturor under årets första halvåret som avser representation, personalutbildning (såväl förvaltningens egen - avser "utbildningsdelen" inom UKK - som de som förvaltningen anordnar för personal i förskolor och skolor), sammanträdeskostnader och resekostnader har kontrollerats. Förvaltningens bedömning är att det framgår deltagare och syfte liksom att momsredovisningen ska vara korrekt.

## 2 Nämnd och administration

### 2.1 Inledning

Förvaltningschefen har ordet:

"I november 2016 slutade den tidigare förvaltningschefen med pension. Uppdraget uppdelades i två delar med ansvar för kultur och fritid respektive utbildning. Förvaltningens tidigare organisation med en gemensam stab för kultur- och fritidsnämnd samt utbildningsnämnd kommer att från och med september 2017 omorganiseras mot en sammanslagen förvaltning "bildnings- och omsorgsförvaltningen". Genomförda medarbetarundersökningar visar på goda resultat ". Förvaltningen kan se tillbaka på ett år med flera nya tjänstetillsättningar och ett på alla sätt lyckosamt år."

### 2.2 Periodens resultat

#### 2.2.1 Driftredovisning

(mnkr)	Budget	Halvårsbokslut	Avvikelse
Verksamhetens intäkter	0,0	0,0	0,0
Verksamhetens kostnader	5,2	5,3	-0,1
<b>Nettokostnader</b>	<b>-5,2</b>	<b>-5,3</b>	<b>-0,1</b>

#### 2.2.1.1 Avvikelse mot budget

(tkr)	Budget			Bokslut			Avvikelse		
	Intäkt	Kostnad	Netto	Intäkt	Kostnad	Netto	Intäkt	Kostnad	Netto
Nämnd och administration	0	5 180	-5 180	0	5 328	-5 328	0	-148	-148
<b>Totalt</b>	<b>0</b>	<b>5 180</b>	<b>-5 180</b>	<b>0</b>	<b>5 328</b>	<b>-5 328</b>	<b>0</b>	<b>-148</b>	<b>-148</b>

Detta verksamhetsområde har kostnader för utbildningsnämnden, utbildnings- och kulturkontoret och paviljongkostnader vid förskolor och skolor.

Kostnaderna för utbildningsnämnden enligt budget.

Kostnaderna för paviljonger vid förskolor och skolor är 0,1 mnkr högre än budgeterat. Det är kostnaderna för paviljongen vid Mörbyskolan som blivit något högre än budgeterat.

### 2.3 Viktiga händelser i verksamheten

- Den 1 mars genomfördes en sammanslagning av produktionskontor och utbildnings- och kulturkontor. Den nya förvaltningen, bildnings- och omsorgsförvaltningen invigs den 4 september 2017. Detta medför att de tjänstemän som främst arbetar med utbildning har sina arbetsplatser i västra flygeln.
- Den politiska styrningen har inte förändrats, vilket medför att bildnings- och omsorgsförvaltningen rapporterar till kultur- och fritidsnämnden, utbildningsnämnden och kommunstyrelsens produktionsutskott. Ett mer likvärdigt arbete är initierat mellan förvaltningen och nämnder/utskott.

### 2.4 Mål

Inga mål finns inom denna verksamhet.

## 2.5 Prognos med ekonomiskt utfall för helåret

### 2.5.1 Prognos drift

(tkr)

	Budget			Prognos helår			Avvikelse		
	Intäkt	Kostnad	Netto	Intäkt	Kostnad	Netto	Intäkt	Kostnad	Netto
Nämnd och administration	0	5 180	-5 180	0	5 180	-5 180	0	0	0
<b>Totalt</b>	0	5 180	-5 180	0	5 180	-5 180	0	0	0

Nämnden har anslag för lokalkostnader för strategiska förskolelokaler, 1,6 mnkr 2017. Det rör sig om lokaler som idag inte utnyttjas men kommer att behövas inom några år utifrån befolkningsprognosen.

- Enebyberg: Rosenvägen och Skogsglantan, 1 avdelning vardera.
- Stocksund: Kornvägen, 1 avdelning.
- Djursholm: Baduhild, 1 avdelning.
- Mörbyskolan. Paviljongen används av Danderyds Montessoriskola samt SPEC Danderyd (förvaltningen betalar "överhyran", alltså mellanskillnad mellan den hyra som skolan betalar samt den högre nivån som avtalats med leverantören). På så vis kan Mörbyskolan i stället använda lokalerna inne i skolbyggnaden.

## 3 Förskola och pedagogisk omsorg

### 3.1 Inledning

Lite drygt 1 700 Danderydsbarn i åldrarna 1-5 år är inskrivna i förskola och knappt 100 i pedagogisk omsorg (familjedaghem). Ett fåtal barn finns hos förskolor i andra kommuner och ca 170 barn kommer från andra kommuner. I kommunen finns 36 förskolor, 14 kommunala och 22 fristående. Det finns även nio pedagogisk omsorg. Hälften av barnen är inskrivna i fristående verksamhet och hälften i kommunal.

Det bedrivs en bra basverksamhet i Danderyds förskolor och pedagogisk omsorg. Föräldrarna är nöjda med verksamheten och pedagogerna anser att de stimulerar och utmanar de vetgiriga barnen. Förskolorna blir allt bättre på att använda alternativa lärvärtyg som bildstöd och tecken som kommunikation.

Alla förskolor bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete och många arbetar med att utveckla sina analyser och pedagogiska dokumentation för att förbättra verksamheten utifrån läroplansmålen.

Det finns ett överskott på förskoleplatser i alla kommundelar förutom västra Danderyd vilket gör att vissa förskolor får problem med att få en ekonomi i balans.

De fristående förskolorna och pedagogisk omsorg deltar i förvaltningens undersökningar och systematiska kvalitetsarbete. Alla mål redovisas ur ett helhetsperspektiv dvs både fristående och kommunala.

### 3.2 Periodens resultat

#### 3.2.1 Driftredovisning

(mnkr)	Budget	Halvårsbokslut	Avvikelse
Verksamhetens intäkter	20,1	20,0	-0,1
Verksamhetens kostnader	112,4	117,7	-5,3
<b>Nettokostnader</b>	<b>-92,3</b>	<b>-97,7</b>	<b>-5,4</b>

#### 3.2.1.1 Avvikelse mot budget

(tkr)	Budget			Bokslut			Avvikelse		
	Intäkt	Kostnad	Netto	Intäkt	Kostnad	Netto	Intäkt	Kostnad	Netto
Förskola och pedagogisk omsorg	20 107	112 390	-92 283	19 997	117 708	-97 711	-110	-5 318	-5 428
<b>Totalt</b>	<b>20 107</b>	<b>112 390</b>	<b>-92 283</b>	<b>19 997</b>	<b>117 708</b>	<b>-97 711</b>	<b>-110</b>	<b>-5 318</b>	<b>-5 428</b>

Avvikelseorna förklaras främst av

- 1,3 mnkr har betalats ut för mycket i skolpeng till förskolor och pedagogisk omsorg under januari-april, reglering kommer att ske under andra halvåret. Orsaken är ett fel i programmeringen av IT-systemet från årsskiftet som inte automatiskt betalade ut den lägre pengarna till enheterna då barnen fyllde tre år.
- I förskola och pedagogisk omsorg var det i genomsnitt 1 785 barn inskrivna vilket är drygt 60 barn fler än budgeterat. Det förklarar ungefär 3,0 mnkr i ökade kostnader under första halvåret. Prognosen för helåret är trots det i nivå med budget eftersom antalet inskrivna barn minskar kraftigt då fem- och sexåringar övergår till förskoleklass från och med

augusti.

- Kostnaderna för omsorg på kvällar, nätter och helger var 0,3 mnkr högre än budgeterat, förklaringen är fler antal sökande och beviljade är fler än budgeterat. Statsbidraget som kommunen fick täcker endast en del av kostnaderna.
- Kostnaderna för tilläggsbelopp för barn i behov av särskilt stöd var ca 0,8 mkr högre än beräknat då vi haft fler barn med mycket stora behov varav några är placerade utanför kommunen.

### 3.3 Viktiga händelser i verksamheten

Förvaltningen har under flera år konstaterat att det behövs ett närmare samarbete mellan förskolan och skolans verksamheter för att skapa sammanhang, kontinuitet och progression i barn och elevers utveckling och lärande. Ett samverkansprojekt har startats under våren där förvaltningen, förskolor och skolor varit representerade. Processen har letts av Ann S Pihlgren som är forskare och utgått från respektive verksamhets Läroplan och Skollagen. Arbetet har resulterat i en matris om vad barn och elever förväntas ha för kompetenser med sig från respektive verksamhet avseende språk och kommunikation. Arbetet kommer fortsätta med matematik.

Kommunen har tillhandahållit ett bildstödsprogram som förskolor och pedagogisk omsorg använder för att hjälpa barnen att strukturera dagen, se händelseförlopp samt tydliggöra valsituationer mm.

12 pedagoger har deltagit i en utbildning i hur man använder tecken som stöd för att underlätta kommunikationen för förskolebarnen. Det är många pedagoger som gått utbildningen tidigare som nu får en nystart i användandet av tecken som stöd.

### 3.4 Mål

Inriktningsmål:

#### **3.4.1 Föräldrar i Danderyd har möjlighet att välja barnomsorgsverksamhet där utbudet präglas av mångfald avseende pedagogisk inriktning samt omsorgs- och driftsform.**

97 % av föräldrarna i förskolan uppger att deras barn går i den förskola de önskar. 100 % av föräldrarna i pedagogisk omsorg uppger att deras barn går i den verksamhet de önskar.

78 % av föräldrarna i pedagogisk omsorg och 76 % i förskolan uppger att det finns tillräckligt stor valfrihet och mångfald inom barnomsorgen. I pedagogisk omsorg är det en minskning med 10 % jämfört med tidigare år och kan möjligen bero på att antalet pedagogisk omsorg (familjedaghem) kommer att minska då fyra av nio pedagogisk omsorg avslutar sin verksamhet sommaren 2017. Värdet i förskolan är oförändrat jämfört med tidigare år.

Nyckeltal	Resultat 2016	Resultat Halvår 1 2017	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Ärlig till vårdnadshavare: Mitt barn går på den förskola som jag vill	98%	97%	95%	98%	98%

## Platstillgång i förskolor och pedagogisk omsorg 30 juni 2017

Kommundel	Antal platser 30 juni 2017 med avdrag för stängda avdelningar (motsvarande uppgift för 2016)	Antal inskrivna 30 juni 2017 (motsvarande uppgift för 2016)	Differens
västra Danderyd	545 (535)	514 (532)	31
Stocksund	509 (512)	436 (485)	73
Djursholm	594 (655)	566 (603)	28
Enebyberg	395 (414)	399 (404)	0
<b>Summa</b>	<b>2 043 (2 116)</b>	<b>1 915 (2 024)</b>	<b>128 (92)</b>

Inriktningsmål:

### **3.4.2 I Danderyd ges varje barn i förskolan och pedagogisk omsorg möjlighet att utifrån sina förutsättningar uppnå bästa möjliga kunskaps- och personlighetsutveckling i en stimulerande och trygg miljö.**

Måluppfyllelsen mäts dels genom nämndens resultatmål men också genom förskolornas och pedagogisk omsorgs kvalitetsdokument, Våga Visa rapporter och förskolechefsmöten som förvaltningen genomfört under läsåret. Alla pedagoger i förskolan gör årligen en självvärdering om hur de lever upp till läroplansmålen. Vårdnadshavarna kommer till tals genom en årlig brukarenkät.

Förskolorna lyfter fram att de arbetar strategiskt med att utveckla sina pedagogiska dokumentationer och analyser för att höja kvaliteten på sitt systematiska kvalitetsarbete. De utgår från förskolans läroplansmål. Många har identifierat att de behöver utveckla sina lärmiljöer och ge pedagogerna mer tid att reflektera tillsammans med barnen och sina kollegor. Genom att utvärdera tillsammans kan verksamheten bli mer stimulerande och det gynnar barnens lärande och pedagogerna blir mer fokuserade på att utveckla verksamheten.

Både vårdnadshavare och pedagoger i förskola och pedagogisk omsorg uppger att barnen är trygga och har en bra arbetsmiljö.

När barnen blir nyfikna och känner sig sedda och bekräftade har de goda förutsättningar i sitt lärande. Pedagogerna fokuserar alltmer på undervisningen i förskolan.

Arbetet med normkritiskt förhållningssätt lyfter flera enheter fram som ett förbättringsområde. Det har även lyfts fram av skolinspektionen i deras rapport, Förskolans arbete med jämställdhet 2017.

Den pedagogiska dokumentationen har blivit bättre men många behöver utveckla den ytterligare.

Förvaltningen kommer erbjuda en kommunförlagd förskolelyftkurs i pedagogisk dokumentation på 7,5 högskolepoäng i samarbete med Gävle högskola under vintern 2017 och våren 2018.

Resultatmål:

#### **3.4.2.1 Pedagogerna har hög kompetens**

#### **Bedömning utfall**

■ Målet är ej uppfyllt

#### **Prognos helår**

■ Målet är ej uppfyllt

## Kommentar

De kommunala förskolorna hade 37 % legitimerade förskollärare i oktober 2016 och de fristående förskolorna endast 21 %. Andelen legitimerade förskollärare når inte upp till målnivån 50 % utan är 27 % totalt i kommunen. Förvaltningen kommer följa upp den stora sänkningen av legitimerade förskollärare. Det finns dock enheter som har mer än 50 % legitimerade förskollärare.

Det behöver bli mer attraktivt att vara förskollärare i Danderyds kommun då konkurrensen om förskollärare är stor i länet. Lönerna och förutsättningarna för arbetet är viktigt. Engagerade och kompetenta förskolechefer, tid för reflektion, kompetensutveckling och karriärmöjligheter är andra viktiga faktorer.

Ett sätt att öka andelen förskollärare är att stötta till vidareutbildning. I kommunens förskolor finns fler barnskötare i kommunen som vill studera till förskollärare på distans. Nämnden bidrar med vikarieersättning till enheten motsvarande 20 % eller 1 dag/vecka. 15 barnskötare studerar till förskollärare.


Nyckeltal	Resultat 2016	Resultat Halvår 1 2017	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Andel förskollärare (årsarbetare) med förskollärlärolegitimation	27%		50%	50%	50%

Det finns ingen statistik för första halvåret 2017 att redovisa, mätningen görs årligen i oktober.

Resultatmål:

### 3.4.2 Förskolan och pedagogisk omsorg stimulerar och utmanar barnens matematiska tänkande

## Bedömning utfall

 Målet är uppfyllt

## Kommentar

99 % av pedagogerna i förskolan instämmer i påståendet *Jag arbetar med att utveckla barnens förståelse för matematik*, vilket är en förbättring med en procentenhet sedan förra året.

I kvalitetsdokumenten ger förskolor och pedagogisk omsorg många goda exempel på hur de arbetar systematiskt med att barnen lär sig de rätta matematiska begreppen från början, att de använder konkret matematik medvetet i vardagliga situationer. De använder samlingar och leken för att stimulera barnen att på ett lekfullt sätt intressera sig för matematik

För att öka kvaliteten behöver pedagogerna dokumentera matematiken och synliggöra det de gör och analysera hur de kan utveckla arbetet.

Brukarenkäten till vårdnadshavarna visar att 89 % i pedagogisk omsorg och 86 % i förskolan instämmer i påståendet *Verksamheten arbetar med att utveckla mitt barns förståelse för matematik*. Resultatet har försämrats med 4 procentenheter i pedagogisk omsorg och är oförändrat i förskolan.

	2017	2016	2015
Pedagogisk omsorg	89	93	95
Förskola	86	86	87



Resultatmål:

### 3.4.2.3 Förskolan och pedagogisk omsorg stimulerar och utmanar barnens språkliga förmåga

#### Bedömning utfall

● Målet är uppfyllt

#### Prognos helår

● Målet är uppfyllt

#### Kommentar

89 % av vårdnadshavarna i förskolan och 96 % av vårdnadshavarna i pedagogisk omsorg instämmer i påståendet *Verksamheten arbetar med att utveckla mitt barns språk*. Värdet har försämrats med 4 % i pedagogisk omsorg och 3 % i förskolan. Många enheter uppger i sin analys att de behöver bli bättre på att informera föräldrarna om hur de arbetar med språket.

99 % av personalen i förskolan uppger i självskattningen att de utmanar och stimulerar barnens språk- och kommunikationsutveckling.

I kvalitetsdokumenten lyfts många exempel fram som visar på hur pedagogerna stimulerar barnen till ett nyanserat talspråk med ett stort ordförråd. Man använder leken för att träna begrepp, leka med ord, kommunicera med sina kamrater och pedagoger. Barnen ges många tillfällen att berätta, uttrycka tankar, ställa frågor, argumentera och kommunicera mm.

Mer än hälften av förskolorna arbetar med "före Bornholmsmodellen" som bas för arbetet med språkutveckling. Förskoleklasserna arbetar sedan många år med Bornholmsmodellen.

När förskolebarnen kommer till förskoleklass är skillnaderna stora på det fonologiska test som görs på hösten. När samma test görs på våren så har skillnaderna minskat betydligt.

Specialpedagogiskt centrum i Danderyd har fått statliga medel från Specialpedagogiska skolmyndigheten för att bygga upp ett språkotek som ska stötta pedagogerna i deras arbete.

Samverkansprojektet förskola förskoleklass, fritidshem och grundskola har utarbetat en gemensam matris om vad barn förväntas ha med sig för kompetenser från respektive verksamhet avseende språk och kommunikation.

Ett förbättringsområde som kvarstår är arbetet med flerspråkighet. 61 % av personalen uppger i självvärderingen att de stödjer barn med annat modersmål. Det är viktigt att pedagogerna får den stöttning de behöver för att kunna möta upp barn med annat modersmål och utveckla sitt arbete med flerspråkighet.

Andel föräldrar som instämmer i påståendet "Verksamheten arbetar med att utveckla mitt barns språk" de senaste tre åren.

	2017	2016	2015
Pedagogisk omsorg	96	100	98
Förskola	89	91	90

Resultatmål:

### 3.4.2.4 Förskolan och pedagogisk omsorg har en pedagogisk dokumentation som visar på barnens utveckling och lärande

#### Bedömning utfall

◆ Målet är delvis uppfyllt

#### Prognos helår

◆ Målet är delvis uppfyllt

#### Kommentar

84 % av pedagogerna i förskolan uppger i självvärderingen *Jag dokumenterar, reflekterar och utvärderar tillsammans med barnen*. Värdet har förbättrats med 5 % sedan föregående år. Många uppger att de prioriterar detta arbete och pedagogerna reflekterar tillsammans för att hitta nya vägar.

91 % av pedagogerna i förskolan uppger i självvärderingen *Vi använder dokumentation för att utveckla verksamheten*. Många av förskolorna behöver utveckla den pedagogiska dokumentationen. I kvalitetsdokumenten uppger förskolorna att de behöver mer tid för reflektion för att utveckla den pedagogiska dokumentationen. Under vintern 2017 och våren 2018 kommer 30 förskollärare erbjudas en 7,5 högskolepoängs kurs i pedagogisk dokumentation.

Alla förskolor och pedagogisk omsorg använder någon form av digitala hjälpmedel som underlättar dokumenterandet och kommunikationen med föräldrarna. Flera har någon form av digital lärportal som de använder för pedagogernas dokumentation och i kommunikationen med föräldrarna. Alla kommunala förskolorna kommer använda sig av Förskoleappen från 2017 som ersatt SchoolSoft.

I brukarenkäten svarar 88 % av föräldrarna på förskolan, *jag får tydlig information om hur mitt barn utvecklas vilket är en minskning med 2 %*. Dokumentationen på förskolan har utvecklats under flera år men den är fortfarande mer beskrivande än analyserande. I självvärderingen uppger 98 % av personalen på förskolan att de ser till att föräldrarna får tydlig information om hur deras barn utvecklas. Föräldrarna är inte lika nöjda som pedagogerna med den information de får om hur deras barn utvecklas. Pedagogerna behöver utveckla hur de informerar föräldrarna och ta reda på vad föräldrarna saknar i den information de får. Barnen kan förmodligen hjälpa till att synliggöra sitt lärande genom olika typer av dokumentationer och samtal.

Alla förskolor och merparten i pedagogisk omsorg har utvecklingssamtal med föräldrarna och i stort sett all personal i förskolan uppger att de ger föräldrar möjlighet att vara med och diskutera hur deras barn stöds på bästa sätt.

	2017	2016	2015
<b>Pedagogernas självvärdering</b>			
Jag dokumenterar, reflekterar och utvärderar tillsammans med barnen	84	79	78
Vi använder dokumentation för att utveckla verksamheten	91	91	88
Vi ser till att föräldrarna får tydlig information om hur deras barn utvecklas	98	98	98
<b>Föräldraenkäten</b>			

	2017	2016	2015
Jag får tydlig information om hur mitt barn utvecklas	88	90	89

Resultatmål:

### 3.4.2.5 Barnen känner sig trygga i verksamheten

#### Bedömning utfall

◆ Målet är delvis uppfyllt

#### Prognos helår

◆ Målet är delvis uppfyllt

#### Kommentar

100 % av vårdnadshavarna i pedagogisk omsorg och 97 % i förskolan uppger i kundenkäten; *mitt barn är tryggt på förskolan/familjedaghemmet*. Även pedagogerna upplever att barnen är trygga och att de lägger stor vikt på sitt arbete med att få barnen trygga. Det är fortfarande 3 % av föräldrarna som inte upplever att barnen är trygga och det är en försämring med 1 % från föregående år. Arbetet med att få alla barn trygga måste fortsätta.

Nyckeltal	Resultat 2016	Resultat Halvår 1 2017	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Brukarenkät - Mitt barn känner sig trygg (förskola)	98%	97%	100%	100%	100%
Brukarenkät - Mitt barn känner sig trygg (pedagogisk omsorg)	100%	100%	100%	100%	100%

Resultatmål:

### 3.4.2.6 Förskolan och pedagogisk omsorg i Danderyd använder digitala lärverktyg för att stimulera barnens utveckling

#### Bedömning utfall

◆ Målet är delvis uppfyllt

#### Prognos helår

◆ Målet är delvis uppfyllt

#### Kommentar

Alla förskolor och pedagogisk omsorg använder datorn eller lärplattan för att söka kunskap, dokumentera eller kommunicera med föräldrarna. På vissa förskolor och pedagogisk omsorg använder barnen lärplattorna för att tex dokumentera, filma eller spela pedagogiska spel.

Ca 2/3 av förskolorna har skaffat en digital plattform som till exempel Förskoleappen för att enklare kunna kommunicera med föräldrarna och visa upp förskolans verksamhet för föräldrarna med koppling till läroplansmålen.


De flesta förskolor arbetar med att ta fram eller utveckla sin IKT-strategi. Kompetensen är ojämn hos pedagogerna om hur lärplattan kan användas. Det pågår utbildningsinsatser och erfarenhetsutbyte mellan pedagogerna för att få med alla pedagoger i digitaliseringen.

De förskolor som har haft eller har pågående projekt för att öka kompetens och medvetenheten hos pedagogerna om digitala lärverktyg har lyckats väl och har delat med sig av sina erfarenheter till övriga förskolor som varit intresserade.


Resultatmål:

### **3.4.2.7 Arbetsklimatet i Danderyds förskolor gynnar barnets utveckling och lärande**

#### **Bedömning utfall**

 Målet är uppfyllt

#### **Prognos helår**

 Målet är uppfyllt

#### **Kommentar**

99 % av pedagogerna uppger i självvärderingen att det är god stämning i barngruppen.

100 % av vårdnadshavarna i pedagogisk omsorg och 93 % i förskolan uppger i kundenkäten; *mitt barn har en god arbetsmiljö*. Det är en ökning på 2 % i pedagogisk omsorg och 9 % i förskolan.

Både i förskolan och pedagogisk omsorg lyfter pedagogerna fram vikten av att arbeta i små barngrupper där alla barn kommer till tals.


	2017	2016	2015
Pedagogisk omsorg	100	100	98
Förskola	93	93	84

*Andel föräldrar som instämmer i påståendet "Mitt barn har en god arbetsmiljö" de senaste tre åren.*


Resultatmål:

### **3.4.2.8 Förskolan och pedagogisk omsorg i Danderyd stimulerar och utmanar barnens förståelse för naturvetenskap och teknik**

#### **Bedömning utfall**

 Målet är uppfyllt

#### **Prognos helår**

 Målet är uppfyllt

#### **Kommentar**

Förskolorna och pedagogisk omsorg har utvecklat sitt arbete med både naturvetenskap och enkel teknik. Det har pågått många projekt som utgått från barnens intressen och där pedagogerna har tillfört nytt material och utmanat barnen att prova sina teorier vilket lett till att de fördjupat sina kunskaper och hållit deras intresse vid liv.

Många förskolor uppger i sina kvalitetsdokument att de vill fortsätta fokusera på naturvetenskap och teknik och att alla pedagoger ska bli intresserade av att utveckla sitt arbete.

Flera förskolor arbetar för att få barnen mer delaktiga i utvärderingarna efter projekten för att öka kvalitén.

Pedagogerna har även arbetat för att ta tillvara vardagssituationerna för att det ska bli enkelt att få till många tillfällen för barnen att lära mer.

Resultatmål:

### **3.4.2.9 Förskolorna i Danderyd är aktiva inom lärarutbildningen**

#### **Bedömning utfall**

◆ Målet är delvis uppfyllt

#### **Prognos helår**

◆ Målet är delvis uppfyllt

Nyckeltal	Resultat 2016	Resultat Halvår 1 2017	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Andel förskolor i kommunen som tar emot VFU-studenter.	58%	40%	50%	50%	50%

Inriktningsmål:

### **3.4.3 I Danderyd bedriver alla nämnder kostnadseffektiv verksamhet inom sina programområden. Varje nämnd kan redovisa sambandet mellan mål, uppnådda resultat, prestationer och resurser**

Kostnaden 2016 per inskrivet barn i förskola och pedagogisk omsorg är marginellt lägre än genomsnittet i Stockholms län. Personaltätheten är något högre än i länet. Det finns flera olika tänkbara förklaringar till kostnadsskillnaderna mellan kommuner, till exempel lokalkostnader och kostnader för särskilt stöd. Förvaltningen har inte utrett orsakerna.

Andelen personal med pedagogisk högskoleutbildning i förskola är lägre än uppsatt mål men i stort sett jämförbar i länet. Det är dock skillnad mellan kommunala förskolor, 37 % med förskolläraryxamen jämfört med 20 % för de fristående.

Föräldrarna är till stora delar nöjda med verksamheten och valfriheten är hög bland annat till följd av att det finns lediga förskoleplatser i alla kommundelar utom västra Danderyd. Verksamheten får höga betyg i SCB:s medborgarundersökning.

Förvaltningen bedömer att enheternas inre arbete har förbättrats senaste åren men det finns fortfarande delar som kan förbättras. Det systematiska kvalitetsarbetet behöver bli bättre och där är kompetenta, engagerade förskolechefer som leder det pedagogiska arbetet viktiga. Pedagogerna behöver få mer tid till reflektion. Öka kompetensen hos alla pedagogerna avseende jämställdhetsarbetet, digitala hjälpmedel, pedagogisk dokumentation, flerspråkighet mm.

Resultatmål:

### 3.4.3.1 Kostnaden för ett barn i kommunal regi (i förskola) tillhör kommungruppens lägsta.

#### Bedömning utfall

◆ Målet är delvis uppfyllt

#### Prognos helår

◆ Målet är delvis uppfyllt

#### Kommentar

Kostnaden för ett inskrivet Danderydsbarn i förskola (kommunal och fristående) 2016 var 140 400 kr, genomsnittet i Stockholms län var 142 000 kronor. Kostnaden för ett inskrivet Danderyds-barn i pedagogisk omsorg 2016 var betydligt lägre jämfört med genomsnittet i länet, 102 500 kr jämfört med 128 800 kr i Stockholms län.

### 3.4.4 Barn i behov av särskilt stöd i förskola och pedagogisk omsorg

Barn som tillfälligt eller varaktigt behöver mer stöd och stimulans än andra ska få det utformat med hänsyn till egna behov och förutsättningar. Det ska ske genom att verksamheten anpassar lärmiljön för alla barn. Förskolorna har fått stöd från specialpedagog och förskolepsykolog och i viss mån talpedagog för att hitta strategier och metoder för hur de på bästa sätt kan anpassa lokaler, rutiner och förhållningssätt så barnen får sina behov tillgodosedda. Pedagogerna kartlägger barnens vardag och upprättar därefter en handlingsplan. Om verksamheten ser behov av extra resurser trots sina anpassningar ansöker de om ett tilläggsbelopp hos förvaltningen.

Tilläggsbeloppet söks som regel för ett läsår. Förskolorna använder oftast tilläggsbeloppet till att öka personaltätheten så att barnen kan delas upp i mindre grupper där de ges möjlighet att få extra stöd delar av dagen. Många förskolor arbetar med bildstöd som är bra för alla barn men en förutsättning för vissa barn.

De tilläggsbelopp som beviljats för ett läsår följs regelmässigt upp i slutet av höstterminen varje år. 70 % av barnen har koncentrationssvårigheter, svårt med impulskontrollen, svårt vid övergångarna från en aktivitet till en annan mm. Dessa svårigheter har ofta sin grund i neuropsykiatriskt beskrivna hinder. 65 % av dessa barn är pojkar och 35 % flickor.

30 % har medicinska orsaker; det kan vara rörelsenedsättning eller funktionsnedsättningar rörande diabetes, epilepsi, syn eller hörsel. 10 % har en språkstörning och de får stöd att utveckla sitt språk utifrån sina särskilda svårigheter.

Inför övergången från förskolan till skolan initierar förskolan ett överlämningsamtal med skolan tillsammans med föräldrarna för att ge barnet en så bra start som möjligt i skolan.

Antalet beviljade tilläggsbelopp har inte ökat trots att barnantalet ökat däremot är det fler barn som har mycket större behov än tidigare. Kommunen har inga egna specialförskolor så vissa barn kan erbjudas plats i andra kommuner.

Nedan redovisas antal barn som har beviljats tilläggsbelopp av förvaltningen.

	Prognos 2017	Utfall 2016	Utfall 2015	Utfall 2014
Barn med individuella stödresurser i	21	24	26	26

	Prognos 2017	Utfall 2016	Utfall 2015	Utfall 2014
kommunala förskolor				
Barn med individuella stödresurser i fristående förskolor och pedagogisk omsorg	23	25	25	28
Externt placerade förskolebarn	4	3	4	4
Summa	48	52	55	58

### 3.4.5 Resultat av tillsyn av förskolor och pedagogisk omsorg 2017

Förvaltningen har skickat ut en tillsynsenkät till alla förskolor och pedagogisk omsorg. Enkäterna har analyserats och vissa enheter har fått återkoppling på sådant som behöver åtgärdas i två fall har det lett till föreläggande. Under våren har förvaltningen endast gjort verksamhetsbesök då det inkommit klagomål från föräldrar eller andra myndigheter eller om det framkom oklarheter i tillsynsenkäten.

### 3.4.6 Genomförda Våga Visa-undersökningar 2017

Sätra Äng, Villa Solvi, Krubban och Enebo förskolor har observerats under året. Varje förskola besöktes av två observatörer under två-tre dagar. Under dessa dagar genomfördes intervjuer med förskolechef och pedagoger. Observatörerna observerade flera av förskolans aktiviteter såsom arbetspass, rutinsituationer, samlingar och utevistelse. Observatörerna har gjort en rapport som överlämnats till kommunen och förskolan. Förskolan har gjort en handlingsplan utifrån förbättringsområdena i rapporten. Förvaltningen gör en uppföljning inom ett år.

## 3.5 Prognos med ekonomiskt utfall för helåret

### 3.5.1 Prognos drift

(tkr)	Budget			Prognos helår			Avvikelse		
	Intäkt	Kostnad	Netto	Intäkt	Kostnad	Netto	Intäkt	Kostnad	Netto
Förskola och pedagogisk omsorg	40 213	224 780	-184 567	40 213	226 280	-186 067	0	-1 500	-1 500
<b>Totalt</b>	<b>40 213</b>	<b>224 780</b>	<b>-184 567</b>	<b>40 213</b>	<b>226 280</b>	<b>-186 067</b>	<b>0</b>	<b>-1 500</b>	<b>-1 500</b>

Under första halvåret var det 75 fler barn inskrivna än budgeterat på helåret. Antalet inskrivna barn är som högst i juni och minskar därefter tydligt när de äldsta börjar i förskoleklass i augusti. Antalet barn ökar sedan successivt under hösten. Prognosen på antalet inskrivna barn för hela 2017 blir dock att det blir samma nivå som budget, 1 722 st.

Antalet barn som får omsorg på kvällar, nätter och helger har ökat från tre till elva på fyra år. Sannolikt kan antalet öka ytterligare på några års sikt beroende på insikten hos föräldrarna om möjligheten. Anslaget för 2017 är 0,2 miljoner kronor och prognosen för 2017 är 0,7 miljoner kronor vilket motsvarar underskott på 0,5 miljoner kronor.

Kostnaderna för särskilt stöd i förskola har varit i nivå med budget under några år. I år prognostiseras dock underskott med 1,0 miljoner kronor. Antalet barn som får stöd har minskar något (från 51 till 47). Många insatser är riktade till förskolorna och är förebyggande för individuellt stöd; förskolorna blir tryggare hur de ska ta hand om barnens olika

funktionsnedsättningar. Samtidigt finns allt fler barn som behöver väldigt mycket stöd. Det rör sig många gånger om barn med flera funktionsnedsättningar som, utöver stödet i förskolan, också får stöd övriga tider på dygnet.

### 3.6 Prestationer och nyckeltal

Förskola	2016	2015	2014	2013
<b>Kostnader förskola</b>				
<b>Kostnad förskola (kommunal och fristående förskolor), kronor per inskrivet barn</b>				
Danderyd	140 400	131 900	121 600	122 500
Stockholms län	142 000	138 100	131 800	126 300
<b>Personal förskola</b>				
<b>Inskrivna barn per årsarbetare, kommunal förskola</b>				
Danderyd	4,8	5,1	5,2	5,3
Stockholms län	5,4	5,4	5,5	5,5
<b>Inskrivna barn per årsarbetare, fristående förskola</b>				
Danderyd	4,9	5,1	4,9	5,1
Stockholms län	5,2	5,3	5,4	5,5
<b>Årsarbetare, andel (%) med pedagogisk högskoleutbildning kommunal förskola</b>				
Danderyd	37	38	39	
Stockholms län	31	32	33	
<b>Årsarbetare, andel (%) med pedagogisk högskoleutbildning fristående förskola</b>				
Danderyd	20	27	28	
Stockholms län	25	26	25	
<b>Anställda, andel (%) årsarbetare med förskollärlärolegitimation, kommunal förskola (från och med 2016)</b>				
Danderyd	37			
Stockholms län	30			
<b>Anställda, andel (%) årsarbetare med förskollärlärolegitimation, fristående förskola (från och med 2016)</b>				
Danderyd	21			
Stockholms län	23			
<b>Kostnader pedagogisk omsorg</b>				
<b>Kostnad pedagogisk omsorg, kr per inskrivet barn</b>				
Danderyd	102 500	98 800	107 200	93 600
Stockholms län	128 800	123 900	119 700	103 400



## 4 Grundskola, förskoleklass och fritidshem

### 4.1 Inledning

Grundskolans verksamhet bedrivs i Danderyd av åtta kommunala grundskolor och fem fristående. Ungefär 5 200 Danderydsungdomar är inskrivna i förskoleklass och grundskola. Andelen elever i fristående verksamhet är 25 procent. Andel barn som är folkbokförda i Danderyds kommun men som går i skola i annan kommun eller utomlands är 7 procent.

Verksamheten i Danderyds grundskolor är av hög kvalitet. Eleverna är motiverade och vårdnadshavarna ofta välutbildade vilket ger bra förutsättningar för att bedriva undervisning. Alla skolor bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete och fokus ligger på att förbättra resultaten för alla elever. Ekonomin är generellt god eftersom skolorna är välfyllda och huvudmannen följer målet att ha en kostnadseffektiv verksamhet. Verksamheten växer då det sker inflyttning i kommunen och behovet av nya skolplatser är stort främst i Västra Danderyd men även i Enebyberg. och Stocksund där paviljonger måste ersättas med permanenta skollokaler.

De fristående skolorna deltar i förvaltningens undersökningar och systematiska kvalitetsarbete. Alla mål redovisas ur ett helhetsperspektiv dvs både fristående och kommunala.

### 4.2 Periodens resultat

#### 4.2.1 Driftredovisning

(mnkr)	Budget	Halvårsbokslut	Avvikelse
Verksamhetens intäkter	13,4	15,2	1,8
Verksamhetens kostnader	269,2	271,6	-2,4
<b>Nettokostnader</b>	<b>-255,8</b>	<b>-256,4</b>	<b>-0,6</b>

#### 4.2.1.1 Avvikelse mot budget

(tkr)	Budget			Bokslut			Avvikelse		
	Intäkt	Kostnad	Netto	Intäkt	Kostnad	Netto	Intäkt	Kostnad	Netto
Grundskola, förskoleklass och fritidshem	13 400	269 188	-255 788	15 162	271 594	-256 432	1 762	-2 406	-644
<b>Totalt</b>	<b>13 400</b>	<b>269 188</b>	<b>-255 788</b>	<b>15 162</b>	<b>271 594</b>	<b>-256 432</b>	<b>1 762</b>	<b>-2 406</b>	<b>-644</b>

Avvikelseorna förklaras främst av

- 20 fler elever i grundskolan jämfört med budget, 5 259 jämför med 5 239 vilket ger extra kostnader för skolpeng.
- 90 fler barn i fritidshem jämfört med budget, 2 582 jämfört med budgeterade 2 493. Det är främst barnen i årskurserna 4-6 som är fler än i budget. Förvaltningen återkommer i budget 2018 med äskande om ytterligare resurser för skolpeng. Det högre antalet inskrivna barn i fritidshemmen genererar också högre avgiftsintäkter.
- Kostnaderna för särskilt stöd överskrider budget med 1,5 mnkr, vilket främst beror på ökat antal elever som beviljats tilläggsbelopp eller verksamhetsstöd.
- Lägre kostnader för undervisning för nyanlända, 0,5 mnkr. Det förklaras delvis av lägre kostnader för resursstöd för nyanlända, alltså en extra skolpeng under deras första skolar i Sverige med 0,3 mnkr. I budget är det räknat på 14 nyanlända elever i grundskolan och

under första halvåret har 12 elever fått nyanländresurs.

- Kostnaderna för modersmål och studiehandledning för förvaltningen är motsvarande intäkter för enheten för flerspråkighet (placerad på Kevingskolan). Enheten ser en fortsatt ökning av antalet elever som får modersmålsundervisning och studiehandledning. Enheten drivs av egen regi på uppdrag av beställaren som också finansierar verksamheten. Det fasta ersättningsbelopp som avtalades om vid starten 2016 täcker inte de löpande kostnaderna, bland annat på grund av fler elever än beräknat och att nuvarande systemstöd för uppföljning/planering behöver utvecklas vidare. Enheten befarar därför underskott på 1,3 miljoner kronor för 2017. Ska detta befarade underskott täckas av beställaren så uppstår istället ett underskott för nämnden.
- Vidareutbildning av personal till fritidspedagoger i fritidshemmen har inte fått tillräckligt antal sökande. Det ger ett överskott på +0,4 mnkr till följd av lägre vikariekostnader.

### 4.3 Viktiga händelser i verksamheten

Samverkansprojektet med grundskolor och förskolor i de fyra kommundelarna fortsatte under våren med Ann S Pihlgren som workshopledare. Projektets första del handlade om barnets språkutveckling och att skapa en gemensam syn på de kompetenser som varje barn ska ha med sig från förskola till förskoleklass, från förskoleklass till årskurs 1. I projektet har pedagogisk personal från förskoleklass, fritidshem samt årskurs 1 deltagit från alla skolor i kommunen. Nästa del som påbörjats handlar om matematik.

Utbildningsnämnden beslutade att med socialnämnden införa ett gemensamt skolnärvaroteam med personal från bildnings- och omsorgskontoret samt socialkontoret. Syftet med teamet är att ge skolorna stöd i arbetet med elever med mycket hög frånvaro.

### 4.4 Mål

Inriktningsmål:

#### **4.4.1 Föräldrar i Danderyd har möjlighet att välja förskoleklass och grundskola där utbudet präglas av mångfald avseende pedagogisk inriktning och driftsform.**

I kommunen fanns 18 skolor för förskoleklass till och med årskurs 9. Tretton av dessa är kommunala och fem är fristående. I kommunen finns också en internationell skola som inte följer svensk läroplan. Det finns flera profiler, språk, naturorienterad, Montessori och flera olika fördjupningsämnen. Sedan 2012 finns riksrekryterande profilklasser (årskurs 7-9) för matematik (Mörbyskolan) och engelska (Viktor Rydbergs samskola). Det finns också möjligheter att välja skola utanför kommunen och ta med sig skolpengen dit.

I skolvalet 2017 fick 30 elever av 500 som gjorde skolvalet, motsvarande 6 %, inte sitt förstahandsval. I förskoleklass var det 98 % som fick sitt förstahandsval.

Nyckeltal	Resultat 2016	Resultat Halvår 1 2017	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Enkät till vårdnadshavare: Det finns tillräckligt många grundskolor att välja mellan i kommunen	79%	84%	85%	85%	85%
Andel elever som får sitt förstahandsval	97%	97%	99%	99%	99%

Inriktningsmål:

#### **4.4.2 I Danderyd ges varje elev i grundskolan, förskoleklass och fritidshem möjlighet att utifrån sina förutsättningar uppnå bästa möjliga kunskaps-och personlighetsutveckling i en stimulerande och trygg miljö.**

Förutsättningarna för eleverna i Danderyds skolor för att utvecklas är goda. Flertalet av lärarna är behöriga med stort engagemang för sina elever. Skolorna lyckas skapa en trygg miljö och har strategier för att lösa de problem som uppkommer.

Tryggheten i skolan är beroende av en god och tillgänglig arbetsmiljö där personal och elever kan fokusera på undervisning och kunskapsutveckling. Tillgänglighet innebär att elevens arbetsmiljö ska uppfylla de fysiska, sociala och pedagogiska förutsättningar som krävs för att undervisningen ska vara utvecklande. Nästan alla skolorna arbetar idag med Specialpedagogiska skolmyndighetens kartläggningsverktyg för att identifiera förbättringsområden.

SPEC Danderyd bidrar med nätverk för specialpedagoger där erfarenhetsutbyte och kompetensutveckling bidrar till varje skolas utvecklingsarbete. De bidrar också med verktyg för personalen att anpassa sina undervisningsmetoder och till elever i behov av extra stöd som tex inlästa läromedel.

Resultaten från enkäten till vårdnadshavare och elever som genomförs kvartal 1 visar att andelen som anser att eleverna är trygga i skolan och att det är en bra arbetsmiljö har minskat. Trenden är generell även om vissa enheter visar större skillnader än andra. De skolor som fått stor negativ förändring kommer att arbeta för att förbättra tryggheten.

Även frågan om arbetsklimatet har fått sämre resultat totalt i kommunen. Men här är trenden inte entydig utan flera skolor har förbättrat sitt resultat.

Fritidshemmens och förskoleklassens bidrag till undervisningen är under utveckling. De nya kapitlen i läroplanen ger tydligare ledning för verksamheterna. Andelen högskoleutbildad personal i fritidshemmen är inte i önskad nivå (andelen årsarbetare med pedagogisk högskoleexamen 2016 var 24 procent). Det är svårt med rekrytering och utbildningsnämnden stöd till skolorna för att ge barnskötare högskoleutbildning behövs. Förskoleklasserna har en behörig förskollärare som ansvarar för undervisningen.

Många skolor har ganska trånga lokaler utifrån antalet inskrivna elever. Det innebär många gånger att skolorna inte fullt ut kan erbjuda utrymmen för att bättre och enklare nå målen. Tre skolor har idag paviljonger med tidsbegränsat bygglov eftersom antalet elever ökar.

Resultatmål:

##### **4.4.2.1 Eleverna känner sig trygga i verksamheten**

#### **Bedömning utfall**

◆ Målet är delvis uppfyllt

#### **Kommentar**

Målsättningen med 100% trygga elever i skola och fritidshem är högt ställt men det är i enlighet med skollagen. Alla skolor arbetar kontinuerligt för att skapa en trygg miljö, dels genom att förankra skolans värdegrund hos alla men också genom den dagliga rutinen i klassrum och på skolgårdar.

Nöjdhetsgraden har sjunkit sedan 2016. Andelen som inte instämmer alls, dvs ger det sämsta omdömet, har sammantaget ökat med en procentenhet för nyckeltalet trygg i verksamheten.

Trenden med sjunkande värden gäller både de fristående och kommunala skolorna och nästan alla skolor.

Nyckeltal	Resultat 2016	Resultat Halvår 1 2017	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Enkät till vårdnadshavare: Mitt barn känner sig trygg i skolan	94%	93%	100%	100%	100%
Elevenkät: Jag känner mig trygg i skolan	94%	90%	100%	100%	100%
Elevenkät: Jag känner mig trygg på fritidsverksamheten	95%	90%	100%	100%	100%

Resultatmål:

#### 4.4.2 Arbetsklimatet i Danderyds skolor gynnar elevens utveckling och lärande

#### Bedömning utfall

◆ Målet är delvis uppfyllt

#### Kommentar

Det är en god arbetsmiljö i Danderyds skolor men vårdnadshavare och elever har också högt ställda krav. Skolorna arbetar för att skapa denna goda miljö dels med värdegrundsfrågor men också genom att öka den pedagogiska tillgängligheten för alla elever. Den pedagogiska tillgängligheten innebär att undervisningen genomförs så att alla elever vet vad de ska göra samt har de verktyg de behöver.

Nyckeltal	Resultat 2016	Resultat Halvår 1 2017	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Elevenkät: Jag kan fokusera på skolarbetet under lektionerna.	85%	80%	90%	90%	90%
Kartläggning av tillgänglighet ingår i skolans systematiska kvalitetsarbete	Delvis	Delvis	Ja	Ja	Ja
Enkät till vårdnadshavare: Mitt barn kan fokusera på skolarbetet under lektionerna/mitt barn har en god arbetsmiljö i skolan	83%	79%	85%	85%	85%

Resultatmål:

#### 4.4.2.3 Vårdnadshavare och elever får tydlig information om hur eleven utvecklas

##### Bedömning utfall

◆ Målet är delvis uppfyllt

##### Prognos helår

◆ Målet är delvis uppfyllt

##### Kommentar

Alla skolor arbetar strukturerat för att informationen ska nå vårdnadshavarna. De har tydliga arbetsrutiner och strategier. Många skolor reflekterar över hur de kan nå fram i än högre grad än nu. Information till eleverna är i allra högsta grad en fråga om hur den enskilde läraren genomför sitt uppdrag. Alla skolorna har som prioriterat område att eleverna inte bara ska få information utan också vara delaktig i sitt eget lärande. På så sätt kan flera mål nås - eleven vet vad den ska kunna, kan ta ansvar för sin utveckling samt uppleva att skolverksamheten är stimulerande.

Nyckeltal	Resultat 2016	Resultat Halvår 1 2017	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Enkät till vårdnadshavare: Skolan har informerat om läroplanen och annat som styr skolan	85%	83%	91%	85%	85%
Elevenkät: Jag vet vad jag ska kunna för att nå kunskapskraven i de olika ämnena	80%	80%	85%	90%	90%

Resultatmål:

#### 4.4.2.4 Skolorna i Danderyd stimulerar och utmanar elevens språkliga förmåga

##### Bedömning utfall

● Målet är uppfyllt

##### Prognos helår

● Målet är uppfyllt

##### Kommentar

Läsförmågan och läsförståelsen är en förutsättning för att nå alla kunskapsmål. Identifiering av de elever som behöver extra stimulans sker genom diagnosverktyg som dels tillhandahålls av förvaltningen. Skolverkets bedömningsstöd är obligatoriskt i årskurs 1 och de nationella proven i årskursna 3, 6 och 9 ger information om hur skolorna lyckats. De elever som behöver stöd får det genom inlästa läromedel och tillgång till verktyg som tillhandahålls av SPEC Danderyd.

Överlag arbetar alla skolor i kommunen för att stärka eleverna språkliga förmåga. Skolbiblioteken är en viktig del men också att arbeta med läsning och textförståelse i samtliga ämnen.


Enligt skolorna har målet för resultat på ämnesproven nåtts med god marginal. Den officiella statistiken presenteras under hösten och redovisas i verksamhetsberättelsen.

Nyckeltal	Resultat 2016	Resultat Halvår 1 2017	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Andel elever i årskurs 3 som klarar kunskapsnivån på ämnesproven i svenska	90%		99%	95%	95%
Andel elever i årskurs 6 som klarar kunskapsnivån på ämnesproven i svenska	99%		99%	95%	95%


Resultatmål:

*4.4.2.5 Skolorna i Danderyd stimulerar och utmanar elevernas matematiska tänkande*

#### Bedömning utfall

 Målet är uppfyllt

#### Prognos helår

 Målet är uppfyllt

#### Kommentar

Den officiella statistiken finns inte tillgänglig förrän under hösten. Den information som skolorna gett påvisar att även resultatet för årskurs 3 har förbättrats jämfört med föregående år.

Nyckeltal	Resultat 2016	Resultat Halvår 1 2017	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Andel elever i årskurs 3 som klarar kunskapsnivån på det nationella proven i matematik	79%		97%	95%	95%
Andel elever i årskurs 6 som klarar kunskapsnivån på det nationella proven i matematik	99%		99%	99%	99%

Resultatmål:

#### 4.4.2.6 Skolorna i Danderyd arbetar aktivt med att förebygga skillnader i kunskapsresultat mellan pojkar och flickor

##### Bedömning utfall

◆ Målet är delvis uppfyllt

##### Prognos helår

◆ Målet är delvis uppfyllt

##### Kommentar

De flesta skolor har idag en hög medvetenhet om att ett normkritiskt förhållningssätt hos pedagogerna är nödvändigt för att ge alla elever samma förutsättningar för ett optimalt lärande. Majoriteten av skolorna tittar på skillnader i kunskapsresultat med avseende på gender men analysen och strategier för förändring brister hos många.

Nyckeltal	Resultat 2016	Resultat Halvår 1 2017	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Elevenkät: Flickor och pojkar behandlas lika av lärarna	77%	67%	85%	86%	86%
Skolorna analyserar skillnader i kunskapsresultat	80%	80%	100%	100%	100%

Resultatmål:

#### 4.4.2.7 Fritidshemmet stimulerar elevernas utveckling och lärande.

##### Bedömning utfall

◆ Målet är delvis uppfyllt

##### Prognos helår

◆ Målet är delvis uppfyllt

##### Kommentar

Fritidshemmets verksamhet är hos majoriteten av skolorna ett prioriterat område. Den nya delen i läroplanen som handlar om fritidshemmets verksamhet ger skolläringarna ett bra verktyg för förbättringsarbetet.

Nyckeltal	Resultat 2016	Resultat Halvår 1 2017	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Enkät till vårdnadshavare: Fritidshemmets verksamhet är stimulerande och utvecklande för mitt barn	85%	82%	93%	90%	90%
Elevenkät: Jag får pröva på att	92%	90%	100%	100%	100%

Nyckeltal	Resultat 2016	Resultat Halvår 1 2017	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
göra olika saker					

Resultatmål:

#### 4.4.2.8 Lärarna har hög pedagogisk kompetens

##### Bedömning utfall

🟡 Målet är delvis uppfyllt

##### Kommentar

Behörigheten hos pedagogerna är hög. Det finns en behörig lärare i varje förskoleklass men en ambition om 50% högskoleutbildade pedagoger på fritidshemmet nås inte. Utvecklingen av fritidshemmets verksamhet är beroende av kompetensen hos pedagogerna och det finns ett uttalat behov från enheterna att få stöd för de barnskötare som vill utbildas sig.

Rektorerne anser att lärarna har hög pedagogisk kompetens men anger att det fortsatt är mycket hög konkurrens och att lönen för nyanställda lärare fortsätter att öka.

Nyckeltal	Resultat 2016	Resultat Halvår 1 2017	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Andel personal på fritidshem med högskoleutbildning mot fritidshem	24%		50%	50%	50%

Resultatmål:

#### 4.4.2.9 Skolorna i Danderyd är aktiva inom lärarutbildningen

##### Bedömning utfall

🟡 Målet är delvis uppfyllt

##### Prognos helår

🟡 Målet är delvis uppfyllt

##### Kommentar

Av de 16 grundskolenheterna i Danderyds kommun hade 13 stycken aktiva studenter under 2016,

Nyckeltal	Resultat 2016	Resultat Halvår 1 2017	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Andel skolor i kommunen som tar emot VFU-studenter	81%	81%	90%	90%	90%

Inriktningsmål:

#### 4.4.3 Grundskolorna i Danderyd har studieresultat som vid varje jämförelse är av högsta nationella klass.

De officiella resultaten är ännu inte publicerade men förhandsbesked från skolorna visar att Danderyds elever fortsätter presterar i mycket hög nivå. En detaljerad redovisning görs i



årsredovisningen.

Resultatmål:

**4.4.3.1 Eleverna i Danderyds skolor har ett genomsnittligt meritvärde som är bland de högsta i Sverige**

#### Bedömning utfall

● Målet är uppfyllt

#### Prognos helår

● Målet är uppfyllt

#### Kommentar

Preliminära uppgifter om meritvärden för läsåret 2016/17 visar att de är kvar på samma höga nivå som föregående läsår, 269, vilket är bland de allrahögsta i landet. I årsredovisningen presenteras definitiva.

Nyckeltal	Resultat 2016	Resultat Halvår 1 2017	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Meritvärde i årskurs 9, genomsnitt (kommunala och fristående skolor i Danderyd oavsett var eleverna bor, lägeskommun)	268	269	262	262	263

Resultatmål:

**4.4.3.2 Det är en hög andel elever som går ut årskurs 9 och är behöriga till ett nationellt gymnasieprogram**

#### Bedömning utfall

◆ Målet är delvis uppfyllt

#### Prognos helår

◆ Målet är delvis uppfyllt

#### Kommentar

Prognosen bygger på uppgifter från skolorna och är inte fullständig. Preliminära uppgifter för läsåret 2016/17 är att 96 procent är behöriga till ett nationellt gymnasieprogram. Det är en hög andel men når inte riktigt målnivån.


Nyckeltal	Resultat 2016	Resultat Halvår 1 2017	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Andel elever som fått minst betyget E i alla ämnen	96,4%		99%	99%	99%
Elever i årskurs 9 som är	99%	96%	99%	99%	99%

Nyckeltal	Resultat 2016	Resultat Halvår 1 2017	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
behöriga till ett yrkesprogram, (kommunala och fristående skolor i Danderyd oavsett var eleven bor, lägeskommun)					


Resultatmål:

#### ***4.4.3.3 Eleverna i Danderyds skolor lyckas väl i de nationella proven***

#### **Bedömning utfall**

 Målet är uppfyllt

#### **Prognos helår**

 Målet är uppfyllt

#### **Kommentar**

De rapporter vi fått från skolorna visar på att resultaten på de nationella proven är fortsatt hög i kommunens skolor.

Inriktningsmål:

#### ***4.4.4 I Danderyd bedriver alla nämnder kostnadseffektiv verksamhet inom sina programområden. Varje nämnd kan redovisa sambandet mellan mål, uppnådda resultat, prestationer och resurser***

Nyckeltalen från årsredovisningen 2016 och delårsbokslutet visar bland annat på mycket höga betyg och andel som blir behöriga till gymnasieskolans olika program. Kostnaderna för grundskolan har ökat betydligt mer i Danderyd jämfört med genomsnittet i Stockholms län de senaste åren. Kostnadsläget i Danderyd är nu samma som genomsnittet i länet. Orsakerna behöver analyseras noggrannare.

Vidare är det förhållandevis hög kompetens bland personalen och hög andel av elever som klarar kunskapskraven i årskurserna 3, 6 och 9.

Meritvärdet i årskurs 9 är i topp i landet, 2016 var värdet näst högst bland Sveriges kommuner. I öppna jämförelser används en modell som tar hänsyn till elevernas och föräldrarnas socioekonomiska förutsättningar och då blir Danderyds resultat för läsåret 2015/16 lite sämre, rang 11 av landets 290 kommuner. Verksamheten får höga betyg i SCB:s medborgarundersökning.

Förvaltningen bedömer att målet om kostnadseffektivitet är hög och därmed uppfyllt. Till stora delar beror det på skickliga pedagoger, elevunderlaget och effektivt utnyttjade lokaler.

Resultatmål:

#### 4.4.4.1 Kostnaden per elev i kommunal regi (i grundskola) tillhör kommungruppens lägsta.

##### Bedömning utfall

◆ Målet är delvis uppfyllt

##### Prognos helår

◆ Målet är delvis uppfyllt

##### Kommentar

Kostnaderna per elev i grundskola (kommunala och fristående skolor, samtliga Danderyds-elever oavsett skola) är lika i Danderyd som genomsnittet i Stockholms län, 100 200 kr per elev och år. Kostnaderna för förskoleklass är dock lägre jämfört med genomsnittet i länet, 38 600 kr per elev och år jämfört med 54 800 kr i länet.

#### 4.4.5 Elever i behov av särskilt stöd i grundskola, förskoleklass och fritidshem

Några skolor i kommunen erbjuder särskilt stöd till vissa specifika behov som en grupp elever uppvisar (inom autismspektrum eller språkstörning). Söktrycket till dessa skolor med inriktning autism ökar nu successivt, och de har inte längre möjlighet att ta emot nya elever från andra kommuner.

Stödinsats	Prognos 2017	Utfall 2016	Utfall 2015	Utfall 2014
Elever med stödresurs i grundskola	123	117	109	84
Elever i kommunövergripande verksamhet	45	35	31	34
Interkommunala placeringar	15	15	16	16
<b>Totalt antal elever som erhållit särskilt stöd i grundskola</b>	<b>183</b>	<b>167</b>	<b>156</b>	<b>133</b>

##### Särskilda stödinsatser

Antalet elever som beviljats extraordinärt stöd är i stigande. I proportion till det totala antalet elever sker en successiv ökning från 2014 (2.6%) till årets prognos (3.3%). Lågstadieandelen av elever med stödresurs i grundskola ökar och utgör ca 50%. Alla resultatenheter F-6 i kommunen har fler elever med stödresurs 2017 än 2014. Antalet elever med individuell stödresurs på högstadieskolorna varierar mer upp och ner över dessa år. Skolor utanför kommunen är sparsamt representerade. Om stödbehoven kvarstår från lågstadiet väntas en fortsatt ökning av ansökningar de kommande åren. Ett ökat antal elever i s k resursklass kan observeras. Orsaken till nämnda ökning är inte analyserad.

De tilläggsbelopp som beviljats för ett läsår följs regelmässigt upp i slutet av höstterminen varje år. Omkring 10% av de som beviljats tilläggsbelopp (eller verksamhetsstöd) fick detta i huvudsak av medicinska orsaker. Det kan röra sig om funktionsnedsättningar rörande hörsel eller syn. Även andra medicinska orsaker som diabetes återfinns här. Åtgärderna tar då ofta sin utgångspunkt i olika stödjande insatser i samband med funktionsnedsättningen. Dessa elever får sällan problem

med att uppnå kunskapsmålen i läroplanen eller de kunskapskrav som lägst ska uppnås.

Ett dussintal elever har så allvarlig språkstörning att denna mer eller mindre kraftfullt påverkar förutsättningarna för inläring. Insatserna i de fallen rör i huvudsak olika specialpedagogiska/logopediska åtgärder. Med den hjälpen når dessa elever kunskapskraven eller är på väg att uppnå dessa.

De återstående eleverna (ca 80 % av de med tilläggsbelopp) har svårigheter som i mer eller mindre uttalad form har sin grund i neuropsykiatriskt beskrivna hinder i kunskapsinhämtandet. I vilken utsträckning som dessa elever når kunskapskraven är inte möjligt att uttala sig om, speciellt om de inte går i årskurs där kunskapskraven är specificerade. I de speciella sk. resursklasserna når eleverna i allmänhet behörighet till gymnasieskola.

Fritidshem	Prognos 2017	Utfall 2016	Utfall 2015	Utfall 2014
Elever med särskilt stöd i fritidshem	77	75	70	48

Antalet beviljade ansökningar avseende tilläggsbelopp från fristående skolor har legat mellan 5 och 10 stycken under åren, så det är i den kommunala skolan ökningen återfinns. Ökningen hänger delvis samman med allt större elevkullar. Verksamheterna har också blivit mer nogsamma att notera behoven på fritidshemmen vilket är positivt men det leder också till ökade kostnader.

### Skolskjuts

Kommunens avtal av persontransporter löpte ut vid halvårsskiftet, och ny upphandling i för flera kommuner samordnad regi med SKL Kommentus Inköpscentral AB har inte slutförts innan ny avtalsperiod inträder. För att säkerställa att eleverna fortsatt får sin rätt till skolskjuts tryggad, har ett kortfristigt avtal med tidigvarande leverantör slutits för det andra halvåret. Med ledning av detta tyder allt på att kostnaderna för skolskjuts kommer att stiga.

### 4.4.6 Skolpliktsbevakning

För att säkerställa att alla i Danderyd folkbokförda skolpliktiga elever har en skolplacering tillämpas en manual för att hantera de elever vars skolplacering inte framgår av elevregistret Extens. Däri ingår telefon- och mailkontakter, innan brev skickas till vårdnadshavaren. De allra flesta elever som ursprungligen kommer upp på efterforskningslistan har kunnat avföras, t ex för att de går i skola i utlandet, eller på gymnasiet.

Vid läsårsslutet 2017 kvarstod färre än 10 elever utan känd skolplacering, vilka inte heller har besvarat förvaltningens förfrågningar. Förvaltningen gör dock bedömningen att nära nog ingen av dessa föranleder oro för att skolgången inte skulle vara ordnad, antingen utomlands, eller vid skyddad adress i skola på hemlig ort.

### 4.4.7 Modersmålsundervisning och studiehandledning

Inom kommunen	Utfall läsår 2016/17	Utfall 2015/16	Utfall läsår 2014/15
<b>Modersmålsundervisning</b>			
Antal elever	394	350	339
Antal språk	15	16	16
<b>Studiehandledning</b>			
Antal elever	90	53	28
Antal språk	17	16	12

### Modersmål och studiehandledning

Ovanstående tabell omfattar både grundskola och gymnasieskola för skolor inom Danderyd. Det

har varit en kraftig ökning under de senaste åren.

Elever med skolgång i annan kommun tillkommer. Engelska dominerar fortfarande stort bland de 15 språken och omfattar knappt en tredjedel av eleverna. Därefter i storlek följer persiska/dari, ryska och arabiska. Modersmålet utgör en del av studieplanen för de som är berättigade till den undervisningen. Studiehundledning är en del av särskilt stöd, vilket är behovsprövat. Tilldelningen är styrd schablonmässigt för den första tiden eleven är i Sverige, men kan efter särskild ansökan från rektor utökas. Organiserandet av studiehundledningen ute på skolor kan behöva att förtydligas och analyseras.

### **Betyg i modersmål**

Gällande betyg i modersmål har Enheten för flerspråkighet under detta läsår börjat samla in statistik mer systematiskt över både måluppfyllelse och betyg för de senare åren. Systemet för dokumentation av detta behöver förbättras, så att uppgifterna lättare kan följas och bearbetas. De allra flesta elever som läser modersmål i de senare åren får betyg i ämnet, i övervägande del inom spannet A-C. I några fall har inget betyg kunnat sättas då eleven inte varit närvarande i tillräckligt stor utsträckning. Något fall handlar om att eleven inte har tillräckligt med kunskaper för att kunna nå målen för lägst E. Detta behöver dokumenteras bättre och framför allt skapas bättre rutiner för att sätta in det stöd som behövs för att eleverna ska kunna nå lägst godkänt. Lärarnas menar också att en del av eleverna hoppar av modersmål om det inte får det betyg som de önskar eller förväntar sig att få.

### **Nyanlända**

39 elever var nyanlända till grundskolan under läsåret. 12 av dessa hade engelska som studiehundledningsspråk (ingen av dessa på högstadiet). Sju av de 39 var högstadieelever.

Danderyds gymnasiums språkintröduktion med 40 platser fylldes under läsåret, 17 av dessa hemmahörande i Danderyd, resten från andra kommuner. Enheten för flerspråkighet tillhandahöll studiehundledare företrädesvis i persiska till eleverna. På motsvarande sätt fick danderyds elever som hade sin skolgång i annan kommun studiehundledning däri från.

## **4.4.8 Genomförd Våga Visa-undersökning 2017**

Under våren 2017 fick Vasaskolan en observation av Våga Visa. De fyra observatörerna var på skolan under fem dagar och genomförde åtta intervjuer med olika grupper och ca 40 klassrumsbesök. Vid överlämningen instämde skolledningen i de starka sidor och förbättringsområden som observatörerna sett. Det utvecklingsarbete som den relativt nya skolledningen påbörjat handlar om just dessa områden.

Observatörerna har gjort en rapport som överlämnats till kommunen och skolan. Skolan har gjort en handlingsplan utifrån förbättringsområdena i rapporten. Förvaltningen gör en uppföljning inom ett år.

## **4.5 Prognos med ekonomiskt utfall för helåret**

### **4.5.1 Prognos drift**

(tkr)	Budget			Prognos helår			Avvikelse		
	Intäkt	Kostnad	Netto	Intäkt	Kostnad	Netto	Intäkt	Kostnad	Netto
Grundskola, förskoleklass och fritidshem	26 800	538 375	-511 575	26 800	542 675	-515 875	0	-4 300	-4 300
<b>Totalt</b>	<b>26 800</b>	<b>538 375</b>	<b>-511 575</b>	<b>26 800</b>	<b>542 675</b>	<b>-515 875</b>	<b>0</b>	<b>-4 300</b>	<b>-4 300</b>

Antalet inskrivna barn i grundskola och förskoleklass var under första halvåret 20 fler jämfört med budget, 5 259 st jämfört med 5 239 st. (Budgeten baseras på att ungefär 99 procent av antalet 6-15-åringar är inskrivna i grundskola och förskoleklass.) Under andra halvåret ökar antalet barn enligt befolkningsprognosen med 20 st. Det är dock omöjligt att exakt veta hur många som kommer att vara inskrivna i grundskola och förskoleklass. Förvaltningen bedömer att det kan bli 20 fler än budget, prognosen blir därför -1,0 miljoner kronor.

Antalet inskrivna barn på fritidshemmen har ökat successivt de senaste åren. Det är huvudsakligen de äldre barnen som är inskrivna allt längre, 10-12-åringar som går i årskurs 4-6. Budgeten baseras på att det är 33 procent inskrivna, 567 st. Förändringen de senaste åren har dock varit att mer än 40 procent är inskrivna. Prognosen för hela 2017 är 723 st, alltså 156 st fler och beräknas ge underskott på 1,5 miljoner kronor.

Under första halvåret var kostnader lägre för undervisning för nyanlända med 0,5 mnkr. Det förklaras delvis av lägre kostnader för resurstöd för nyanlända, alltså en extra skolpeng under deras första skolår i Sverige med 0,3 mnkr. I budget är det räknat på 14 nyanlända elever i grundskolan och under första halvåret har 12 elever fått nyanländresurs. Prognosen för 2017 är dock enligt budget med tanke på osäkerheten hur många som kommer till Danderyd.

Kostnaderna för modersmål och studiehandledning för förvaltningen är motsvarande intäkter för enheten för flerspråkighet (placerad på Kevingskolan). Enheten ser en fortsatt ökning av antalet elever som får modersmålsundervisning och studiehandledning. Enheten drivs av egen regi på uppdrag av beställaren som också finansierar verksamheten. Det fasta ersättningsbelopp som avtalades om vid starten 2016 täcker inte de löpande kostnaderna, bland annat på grund av fler elever än beräknat och att nuvarande systemstöd för uppföljning/planering behöver utvecklas vidare. Enheten befarar därför underskott på 1,3 miljoner kronor för 2017. I delårsbokslutet redovisar nämnden kostnader enligt budget och produktionsutskottet ett underskott. Ska detta befarade underskott täckas av beställaren så uppstår istället ett underskott för nämnden.

Vidareutbildning av personal till fritidspedagoger i fritidshemmen har inte fått tillräckligt antal sökande. Under hösten bedömer förvaltningen att antalet sökande kan komma att öka. Prognosen är dock ett överskott på 0,4 miljoner kronor.

Prognosen för särskilt stöd är att utfallet överskrider budget med 2,0 miljoner kronor, vilket främst beror på ökat antal elever som beviljats tilläggsbelopp eller verksamhetsstöd. Skolorna har under flera år lämnat in alltför många ansökningar, i huvudsak är det de kommunala skolorna som stått för ökningen. Förvaltningen bör analysera orsakerna till denna ökning och lämna förslag till åtgärder och förhållningssätt.

Kostnaderna för skolskjuts har under många år varit låga, ungefär 1,5 miljoner kronor årligen. Det grundar sig i att det inte är så många som ansökt om skolskjuts men även ett förhållandevis förmånligt avtal med leverantören. Från och med halvårsskiftet saknas dock flerårigt avtal och lösningen under höstterminen så att alla ska få beviljad skolskjuts är ett tillfälligt avtal. Detta tillfälliga avtal kommer dock att öka kostnaderna betydligt och förvaltningen bedömer att det blir underskott med 0,3 miljoner kronor för 2017.

## 4.6 Prestationer och nyckeltal

### Förskoleklass

Förskoleklass	2016	2015	2014	2013
<b>Kostnader</b>				
<b>Kostnad förskoleklass hemkommun (samtliga Danderyds-elever oavsett skola), kronor per elev</b>				
Danderyd	38 600	38 300	33 700	32 900
Stockholms län	54 800	54 600	53 200	52 400

Förskoleklass	2016	2015	2014	2013
<b>Personal</b>				
<b>Lärartäthet i förskoleklass, antal elever per lärare, heltidstjänst (kommunala och fristående skolor)</b>				
Danderyd		14,4	19,3	16,6
Stockholms län		16,9	16,9	16,9
<b>Årsarbetare i förskoleklass, andel (%) i kommunal skola med lärar-, fritidspedagog- eller förskollärarexamen</b>				
Danderyd		56,8	65,6	63,9
Stockholms län		72,2	70,5	70,5

## Grundskola

Grundskola	2016	2015	2014	2013
<b>Kostnader</b>				
<b>Kostnad grundskola per elev, kommunala och fristående skolor (samtliga Danderyds-elever oavsett skola, hemkommun)</b>				
Danderyd	100 200	92 800	87 900	84 800
Stockholms län	100 200	95 600	94 000	91 200
<b>Resultat</b>				
<b>Meritvärdet i årskurs 9, genomsnitt, samtliga Danderyds-elever oavsett skola, hemkommun (17 ämnen)</b>				
Danderyd	272	264	Uppgifter saknas	
Stockholms län	244	238		
<b>Meritvärde i årskurs 9, genomsnitt, kommunala skolor i Danderyd oavsett var eleverna bor, lägeskommun (17 ämnen)</b>				
Danderyd	265	259	Uppgifter saknas	
Stockholms län	237	231		
<b>Meritvärde i årskurs 9, genomsnitt, fristående skolor i Danderyd oavsett var eleverna bor, lägeskommun (17 ämnen)</b>				
<b>Danderyd</b>	274	260	Uppgifter saknas	
<b>Stockholms län</b>	254	248		
<b>Personal</b>				
<b>Antal elever per lärare (årsarbetare) i grundskola, samtliga kommunala skolor i Danderyd</b>				
Danderyd	14,3	14,1	14,2	14,5
Stockholms län	13,1	13,4	13,2	13,3
<b>Antal elever per lärare (årsarbetare) i grundskola, samtliga fristående skolor i Danderyd</b>				
Danderyd	14,6	10,4	11,9	16,7
Stockholms län	14,5	13,9	13,3	13,6
<b>Andel lärare (heltidstjänster) med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne i grundskola, samtliga kommunala skolor i Danderyd</b>				
Danderyd	83	76	Uppgifter saknas	
Stockholms län	69	69		
<b>Andel lärare (heltidstjänster) med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne i grundskola, samtliga fristående skolor i Danderyd</b>				
Danderyd	68	71	Uppgifter saknas	
Stockholms län	58	55		

Nyckeltalet "Antal elever per lärare, samtliga fristående skolor" varierar mellan åren. 2014 och 2015 rapporterade British International School. 2013 och 2016 saknas deras rapportering, vilket

kan tyckas vara rimligt då de har rätt till undantag då de undervisar enligt annan läroplan.

## Fritidshem

Fritidshem	2016	2015	2014	2013
<b>Kostnader</b>				
<b>Kostnad fritidshem, kronor per inskrivet barn</b>				
Danderyd	27 500	26 400	26 700	22 700
Stockholms län	28 900	28 000	26 900	26 300
<b>Personal</b>				
<b>Inskrivna barn per årsarbetare i fritidshem, kommunalt fritidshem</b>				
Danderyd	25,5	26,6	30,5	23,7
Stockholms län	21,5	22,1	21,9	20,8
<b>Årsarbetare i fritidshem i fritidshem, andel (%) med pedagogisk högskoleexamen (kommunalt och fristående fritidshem)</b>				
Danderyd	24,4	27,6	34,2	34,4
Stockholms län	22,4	24,3	27,3	28,8



# 5 Gymnasieskola

## 5.1 Inledning

Gymnasieskolans verksamhet bedrivs i Danderyd av en kommunala och två fristående skolor. Knappt 1 400 Danderydsungdomar är inskrivna i gymnasieskolan. Av dessa går 40 % i någon av skolorna belägna i kommunen. Resterande 60 % är fördelade på ungefär 60 skolor i länet och i övriga landet, ett fåtal studerar utomlands.

Alla gymnasieskolor bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete och många arbetar med att utveckla sina analyser för att förbättra verksamheten utifrån läroplansmålen. Delaktighet är ett viktigt område.

Danderyd deltar i Stockholms läns gemensamma gymnasierregion. Enkäter och rapporter kring trender och statistik görs av Storsthlm (KSL) och är ett underlag för kommunernas rapportering.

## 5.2 Periodens resultat

### 5.2.1 Driftredovisning

(mnkr)	Budget	Halvårsbokslut	Avvikelse
Verksamhetens intäkter	2,9	2,7	-0,2
Verksamhetens kostnader	63,9	61,4	2,5
<b>Nettokostnader</b>	<b>-61,0</b>	<b>-58,7</b>	<b>2,3</b>

#### 5.2.1.1 Avvikelse mot budget

(tkr)	Budget			Bokslut			Avvikelse		
	Intäkt	Kostnad	Netto	Intäkt	Kostnad	Netto	Intäkt	Kostnad	Netto
Gymnasieskola	2 895	63 863	-60 968	2 764	61 437	-58 673	-131	2 426	2 295
<b>Totalt</b>	<b>2 895</b>	<b>63 863</b>	<b>-60 968</b>	<b>2 764</b>	<b>61 437</b>	<b>-58 673</b>	<b>-131</b>	<b>2 426</b>	<b>2 295</b>

Avvikelserna förklaras främst av

- Under vårterminen var det 1 332 Danderydselever som studerade vid gymnasieskolor, budgeterat på helårsbasis var 1 345 st. Det gav lägre kostnader än budgeterat, 2 mnkr. Under höstterminen kommer emellertid elevantalet öka något då årskullen som börjar gymnasieskolan är något större.
- Undervisningen för nyanlända ges genom introduktionsprogram, till största delen vid Danderyds gymnasium men även vid andra gymnasieskolor utanför kommunen. Budgeten var 20 elever medan utfallet blev något lägre, 17 st under vårterminen. Statsbidrag från Migrationsverket täckte stor del av kostnaden. Statsbidragsintäkterna var ändå i nivå med budget medan kostnaderna var något lägre.
- Mindre avvikelser finns också för inackorderingstillägg, SL-kort och särskilt stöd.
- I nämndens budget finns anslaget 1,0 mnkr för utvecklingsinsatser för lärare i gymnasieskolorna i Danderyds kommun. Dessa har inte utnyttjats under vårterminen utan kommer belasta andra halvåret.

## 5.3 Viktiga händelser i verksamheten

Ansökan till gymnasiet årskurs ett genomförs under våren. Den slutliga antagningen är klar under sommaren. Andelen elever i årskullen ökar till hösten 2017 vilket har inneburit att Danderyds

gymnasium har ökat sitt intag med drygt 30 elever. De två fristående gymnasieskolorna har samma intag som föregående år.

## 5.4 Mål

Inriktningsmål:

### **5.4.1 Ungdomar i Danderyds kommun har möjlighet att välja gymnasieskola i såväl Danderyd som i övriga Sverige och utomlands.**

Genom den gemensamma gymnasierregionen i Stockholms län har ungdomar i Danderyd tillgång till samtliga nationella program. Förvaltningen har också ett antal samverkansavtal med andra kommuner för att ge möjlighet att söka sk NIU-program (nationella idrottsutbildningar) som inte erbjuds i regionen. Ett antal elever genomför sin gymnasieutbildning utomlands på svenska utlandsskolor.

Antalet elever som ska börja i gymnasieskola ökar nu konstant vilket kan innebära att några står utan plats till höstterminen. Dessa erbjuds hjälp med studie- och yrkesvägledning via Danderyds gymnasium för att hitta plats.

Inriktningsmål:

### **5.4.2 I Danderyd ges varje elev i gymnasieskolan möjlighet att utifrån sina förutsättningar uppnå bästa möjliga kunskaps- och personlighetsutveckling i en stimulerande och trygg miljö.**

Underlaget för prognosen är den enkät som eleverna i årskurs 2 besvarar under kvartal ett. Kunskapsresultat publiceras först under hösten och en analys tas därför fram först till årsberättelsen.

Det är fortfarande samma frågeställningar som får höga respektive låga omdömen från eleverna. Trygghet samt lärarnas kompetens och bemötande får de högsta omdömena och eleverna är i stort nöjda med sin skola. De lägsta omdömen handlar om elevernas inflytande på undervisningen. Detta gäller för hela länet och gymnasierna i Danderyd följer samma mönster.

Eleverna i de fristående gymnasierna ger högre omdömen än elever i den kommunala.

Resultatmål:

#### **5.4.2.1 Eleverna känner sig trygga i verksamheten**

### **Bedömning utfall**

◆ Målet är delvis uppfyllt

### **Prognos helår**

◆ Målet är delvis uppfyllt

### **Kommentar**

95% av eleverna i de tre skolorna i Danderyd instämmer att de är trygga i verksamheten (omdöme 4 och 5 i den femgradiga skalan), 4% anger omdöme 3 och 1% omdöme 2. Det är ett mycket gott omdöme och målet är mycket nära att nås.

Nyckeltal	Resultat 2016	Resultat Halvår 1 2017	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
-----------	---------------	------------------------	----------	----------	----------

Nyckeltal	Resultat 2016	Resultat Halvår 1 2017	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Årlig enkät: Jag känner mig trygg på min skola	95%	95%	100%	100%	100%

Resultatmål:

*5.4.2.2 Andelen elever som upplever att de får vara med och påverka innehållet i undervisningen ska öka*

#### Bedömning utfall

◆ Målet är delvis uppfyllt

#### Prognos helår

◆ Målet är delvis uppfyllt

#### Kommentar

Målet nås inte. Resultatet är något sämre än 2016 och försämringen kommer framförallt från eleverna på Danderyds gymnasium. Orsaken till tappet ska analyseras av gymnasierna och redovisas i årsredovisningen.

Nyckeltal	Resultat 2016	Resultat Halvår 1 2017	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Årlig enkät: Jag får vara med och påverka innehållet i undervisningen	33%	30%	60%	50%	50%
Årlig enkät: Jag får vara med och påverka hur vi arbetar under lektionerna	37%	36%	60%	50%	50%

Resultatmål:

*5.4.2.3 Gymnasieskolorna i Danderyd stimulerar och utmanar elevernas matematiska tänkande*

#### Bedömning utfall

◆ Målet är delvis uppfyllt

#### Prognos helår

◆ Målet är delvis uppfyllt

#### Kommentar

Bedömningen baseras på den senaste årsredovisningens uppgifter. Redovisning för 2017 sker i verksamhetsberättelsen.

Resultatmål:

**5.4.2.4 Skolorna i Danderyd arbetar aktivt med att förebygga skillnader i kunskapsresultat mellan pojkar och flickor**

**Bedömning utfall**

◆ Målet är delvis uppfyllt

**Prognos helår**

◆ Målet är delvis uppfyllt

**Kommentar**

Bedömningen baseras på den senaste årsredovisningens uppgifter. Redovisning för 2017 sker i verksamhetsberättelsen

Nyckeltal	Resultat 2016	Resultat Halvår 1 2017	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Skolorna analyserar skillnader i kunskapsresultat	Delvis	Delvis	Ja	Ja	Ja

Resultatmål:

**5.4.2.5 Gymnasieeleverna i Danderyd fullföljer sin gymnasieutbildning**

**Bedömning utfall**

▬ Bedömning av måluppfyllelse ej gjord

**Kommentar**

Uppgifter för läsåret 2016/17 är inte klara, redovisning för 2017 sker i verksamhetsberättelsen.

Nyckeltal	Resultat 2016	Resultat Halvår 1 2017	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Andelen (%) folkbokförda elever i Danderyd oavsett gymnasieskola med fullföljd gymnasieutbildning, samtliga skolor, inom 3 år, exklusive IM-programmet, hemkommun	75%		85%	85%	85%

Resultatmål:

**5.4.2.6 Gymnasieskolorna i Danderyd är aktiva inom lärarutbildningen**

**Bedömning utfall**

● Målet är uppfyllt

**Prognos helår**

● Målet är uppfyllt

## Kommentar

Alla tre gymnasieskolorna tar emot VFU-studenter i en hög grad.

Nyckeltal	Resultat 2016	Resultat Halvår 1 2017	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Andel gymnasieskolor i kommunen som tar emot VFU-studenter.	100%	100%	100%	100%	100%

Inriktningsmål:

### **5.4.3 Gymnasieutbildningen i Danderyd uppvisar studieresultat som vid varje jämförelse är av högsta nationella klass.**

Redovisning sker i verksamhetsberättelsen.

Resultatmål:

#### **5.4.3.1 Gymnasieelever i Danderyd når goda studieresultat**

### Bedömning utfall

● Målet är uppfyllt

### Prognos helår

● Målet är uppfyllt

## Kommentar

Redovisning sker i verksamhetsberättelsen.

De senaste resultaten är från läsåret 2015/2016 som visar att gymnasieelever folkbokförda i Danderyd når de högsta genomsnittliga betygsmervärdet jämfört med andra kommuner. Resultaten för eleverna på gymnasieskolor belägna i Danderyd (med elever från många kommuner) är också jämfört med andra kommuner bland de allra högsta.

Nyckeltal	Resultat 2016	Resultat Halvår 1 2017	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Betygspoäng efter avslutad gymnasieutbildning, genomsnitt för elever folkbokförda i Danderyd oavsett gymnasieskola, hemkommun	15,7		15	15	15
Betygspoäng efter avslutad gymnasieutbildning, genomsnitt för gymnasieskolorna i Danderyd oavsett elevens folkbokföringskommun, lägeskommun	15,4		15	15	15

Resultatmål:

### 5.4.3.2 Gymnasieelever i Danderyd når gymnasieexamen

#### Bedömning utfall

— Bedömning av måluppfyllelse ej gjord

#### Kommentar

Redovisning sker i verksamhetsberättelsen.

Nyckeltal	Resultat 2016	Resultat Halvår 1 2017	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Gymnasieelever folkbokförda i Danderyds kommun oavsett gymnasieskola med examen inom 3 år, andel (%), hemkommun	78%		75%	80%	80%
Gymnasieelever i gymnasieskolor i Danderyds oavsett elevens folkbokföringskommun med examen inom 3 år, andel (%), lägeskommun	77,1%		85%	85%	85%

Inriktningsmål:

### 5.4.4 Gymnasieutbildningen i Danderyd ger goda förutsättningar för vidare studier och kommande arbetsliv.

Eleverna instämmer inte i så hög grad att de får information inför vidare studier eller arbetsliv. Det är högre omdömen för hur utbildningen har kontakt med arbetsliv. Att stötta elever inför deras nästa steg efter gymnasiet är en viktig uppgift hos gymnasieskolorna.

Nyckeltal	Resultat 2016	Resultat Halvår 1 2017	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Årlig enkät: Jag får information och vägledning inför studier och arbete efter gymnasiet	39%	44%	60%	60%	60%
Årlig enkät: I min utbildning får jag kontakt med arbetslivet i form av t.ex. föreläsare, studiebesök eller praktik	56%	56%	65%	65%	65%

Inriktningsmål:

**5.4.5 I Danderyd bedriver alla nämnder kostnadseffektiv verksamhet inom sina programområden. Varje nämnd kan redovisa sambandet mellan mål, uppnådda resultat, prestationer och resurser**

Nyckeltal från årsredovisningen som uppdaterats i delårsbokslutet visar bland annat på förhållandevis låga kostnader (trots att de ökat senaste åren), hög kompetens bland personalen och höga betyg i såväl de gymnasieskolor som ligger i kommunen som i gymnasieskolor utanför kommunen som Danderydselever är inskrivna i. Vidare studerar många vidare på högskolan inom något eller några år efter examen. Områden där resultaten kan förbättras är till exempel genomströmningen på tre år.

Förvaltningen bedömer att kostnadseffektiviteten är uppfylld, samtidigt finns delar som kan utvecklas.

Resultatmål:

**5.4.5.1 Kostnaden per elev i kommunal regi (i gymnasieskola) tillhör kommungruppens lägsta.**

**Bedömning utfall**

● Målet är uppfyllt

**Prognos helår**

● Målet är uppfyllt

**Kommentar**

Kostnaden för en Danderydselev i gymnasieskolan (kommunal och fristående) 2016 var 102 600 kronor, genomsnittet i Stockholms län var 109 200 kronor, motsvarande 6 procent lägre kostnad. En bidragande förklaring är att många elever väljer studieförberedande program, dessa har ofta lägre programpeng än yrkesförberedande.

**5.4.6 Elever i behov av särskilt stöd i gymnasieskolan**

Liksom inom grundskolan är den allt annat överskuggande orsaken till tilläggsbelopp i gymnasieskolan svårigheter inom undervisningen vilket kan ha en autismspektrumstörning som grund. Det är då inte ovanligt att eleven väljer en fristående verksamhet med full inriktning mot målgruppen för att möta behovet av en lite mindre skolmiljö.

	Prognos 2017	Utfall 2016	Utfall 2015	Utfall 2014
Antal elever som beviljats särskilt stöd i gymnasieskolan, st	17	22	20	25
Kostnader för särskilt stöd i gymnasieskolan, mnkr	3,7	3,7	4,4	1,8

**5.4.7 Kommunala aktivitetsansvaret**

Det kommunala aktivitetsansvaret (KAA) omfattar ungdomar 16-19 år som varken har gymnasieexamen eller går nationellt program i gymnasieskolan.

Vid halvårsskiftet noterades totalt 120 personer inom KAA. Av dessa är det 10 unga som inte ännu svarat på förfrågan om vad de har för sysselsättning, eller om de vill ha hjälp med vägledning. Av dessa hade mer än hälften gått ut gymnasiet, men inte erhållit gymnasieexamen.

En relativt hög andel har uppgivit arbete som sysselsättning (67). Speciellt för Danderyds kommun är att det i Enebyberg finns ett rikscentrum för mormonkyrkans mission. Unga från USA blir folkbokförda i Sverige på den adressen, men har sin verksamhet utspridd i hela landet. Dessa utgör 48 st av de 67.

Fyra personer har registrerats för att inte ha någon sysselsättning alls.

Även elever på introduktionsprogram ingår i KAA. Den stora andelen av dessa 35 utgörs av elever på språkintruktionsprogram, 30 st, varav 17 går på Danderyds gymnasium.

Genom de medel som beviljats från DUA (Delegationen Unga till Arbete) pågår vårterminen 2017 en förstärkning av arbetet att kontakta de unga som inte svarar på brevförfrågningar avseende sin sysselsättning, samt de som uppgivit att de arbetar. Syftet är att säkra att de unga får stöd om de behöver det för vidare studier.

## 5.5 Prognos med ekonomiskt utfall för helåret

### 5.5.1 Prognos drift

(tkr)	Budget			Prognos helår			Avvikelse		
	Intäkt	Kostnad	Netto	Intäkt	Kostnad	Netto	Intäkt	Kostnad	Netto
Gymnasieskola	5 790	127 725	-121 935	5 790	127 725	-121 935	0	0	0
<b>Totalt</b>	5 790	127 725	-121 935	5 790	127 725	-121 935	0	0	0

Kostnaderna för programpeng under 2016 var något högre än budgeterat. Förvaltningen bedömer dock i delårsbokslutet att utfall på helåret överensstämmer med budget. Osäkerhet finns dock inför skolvalet till höstterminen 2017. Vidare kommer antalet Danderydselever i gymnasieskolan öka från och med höstterminen. Förvaltningen återkommer med en ny bedömning i kvartalsrapporten i september. I övrigt bedömer förvaltningen att det endast är små avvikelser.

## 5.6 Prestationer och nyckeltal

Gymnasieskola	2016	2015	2014	2013
<b>Kostnad gymnasieskola per inskriven elev folkbokförd i Danderyd oavsett gymnasieskola</b>				
Danderyd	102 600	101 000	91 600	89 200
Stockholms län (ovägt medel)	109 200	104 700	102 200	99 700
<b>Betygspoäng efter avslutad gymnasieutbildning, genomsnitt för elever folkbokförda i Danderyd oavsett gymnasieskola, hemkommun</b>				
Danderyd	15,7	15,8	15,6	16,0
Stockholms län	14,3	14,2	14,1	14,2
<b>Betygspoäng, totalt i genomsnitt vid Danderyds gymnasium, samtliga inskrivna elever</b>				
Danderyds gymnasium ekonomi	14,8	14,9	Uppgifter saknas	
Danderyds gymnasium naturvetenskap & teknik	14,9	14,8		



<b>Gymnasieskola</b>	<b>2016</b>	<b>2015</b>	<b>2014</b>	<b>2013</b>
Danderyds gymnasium samhällsvetenskap	14,3	14,3		
Stockholms län	14,3	14,2		
<b>Elever folkbokförda i Danderyd oavsett gymnasieskola, övergång till högskolan (%) inom 3 år efter avslutad utbildning i gymnasiet</b>				
Danderyd	69	69	70	69
Stockholms län (ovägt medel)	50	49	49	49
<b>Andelen (%) folkbokförda elever i Danderyd oavsett gymnasieskola med fullföljd gymnasieutbildning, samtliga skolor, inom 3 år, exklusive individuella programmet</b>				
Danderyd	75	78	71	Uppgifter saknas
Stockholms län (ovägt medel)	69	69	67	

## 6 Vuxenutbildning

### 6.1 Inledning

Inom vuxenutbildningen finns ingen verksamhet inom egen regi i Danderyd. Tillsammans med Täby, Vaxholm, Vallentuna och Österåker drivs ett gemensamt centrum, Kunskapscentrum Nordost (KCNO) som administrerar vuxenutbildningen samt erbjuder vuxna studie- och yrkesvägledning. Fristående anordnare ges möjlighet att erbjuda utbildning genom ett auktorisationsförfarande. De första auktoriserade anordnarna startar sin verksamhet till hösten. Samarbetet med auktorisation omfattar idag åtta kommuner vilket innebär att en auktorisation gäller i alla samverkanskommunerna.

Antalet studenter (mätt som helårsplatser minskade för **gymnasial** vuxenutbildning, orsaken är att efterfrågan minskar under högkonjunktur. Minskningen var 38 procent jämfört med 2016 då det var 125 helårsplatser. Antalet studenter inom **grundläggande** vuxenutbildning ökade däremot med över 200 procent. En förklaring är sannolikt att SFI-elever fortsätter med dessa kurser. Antalet **SFI-elever** ökade med 100 procent jämfört med 2016 då det var 318 studenter. Det var främst flyktingar som stod för ökningen.

### 6.2 Periodens resultat

#### 6.2.1 Driftredovisning

(mnkr)	Budget	Halvårsbokslut	Avvikelse
Verksamhetens intäkter	0,2	0,3	0,1
Verksamhetens kostnader	3,7	4,5	-0,8
<b>Nettokostnader</b>	<b>-3,5</b>	<b>-4,2</b>	<b>-0,7</b>

#### 6.2.1.1 Avvikelse mot budget

(tkr)	Budget			Bokslut			Avvikelse		
	Intäkt	Kostnad	Netto	Intäkt	Kostnad	Netto	Intäkt	Kostnad	Netto
Vuxenutbildning	150	3 668	-3 518	326	4 561	-4 235	176	-893	-717
<b>Totalt</b>	<b>150</b>	<b>3 668</b>	<b>-3 518</b>	<b>326</b>	<b>4 561</b>	<b>-4 235</b>	<b>176</b>	<b>-893</b>	<b>-717</b>

Avvikelserna förklaras främst av att antalet elever har ökat. Den gymnasiala vuxenutbildningen har minskat något medan däremot grundläggande vuxenutbildning och svenskundervisning för invandrare (SFI) har ökat kraftigt.

### 6.3 Viktiga händelser i verksamheten

Under våren infördes systemet med auktorisation vilket innebär att det inte längre upphandlas anordnare. Från och med juli auktoriseras anordnade som kan erbjuda vuxenutbildningskurser. Vid halvårsskiftet var 26 anordnade auktoriserade, vilket ger de studerande stora möjligheter att välja.

De förväntade positiva effekterna med att introducera auktorisation är långsiktig stabilitet, skärpt avtals- och kvalitetskontroll samt inga eller begränsade upphandlingskostnader.

Samtidigt finns nya situationer att hantera

- flera utbildningsanordnare kan leda till att färre sökande per kurs som kan leda till att kurser inte startar
- alltmer undervisning kan bedrivas på distans. Erfarenheten visar att avhoppet bland dessa

elever är högre samt att det är svårare att hålla kontroll på undervisningens kvalitet.

## 6.4 Mål

Inriktningsmål:


### **6.4.1 De vuxenstuderande uppnår goda resultat och är nöjda med verksamheten på skolan.**

Vuxenutbildning bedrivs under fyra perioder under året. Redovisning av kvalitativa resultat görs per kalenderår enligt beslut i KCNO. Redovisning av kvalitetsmålen görs därför i verksamhetsberättelsen. Prognosen görs med den elevundersökning som görs under vårterminen som underlag, samt de resultat som redovisats för vårens två perioder.


Resultatmål:

#### **6.4.1.1 Vuxenstuderande är sammantaget nöjda med verksamheten på sin skola**

#### **Bedömning utfall**

 Målet är uppfyllt

#### **Prognos helår**

 Målet är uppfyllt

#### **Kommentar**

86 % av studerande i grundläggande och gymnasial vuxenutbildning anger i studerandeenkäten från 2016 att de är nöjda med verksamheten på skolan. För 2015 var resultatet 82 % och resultatet för alla deltagande kommer var 87 %.

Motsvarande andel för SFI-studenterna 2016 var 88 %.


Uppgifter för 2017 presenteras i årsredovisningen.

Nyckeltal	Resultat 2016	Resultat Halvår 1 2017	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Vuxenstuderande är nöjda med verksamheten på skolan	86%		86%	86%	86%


Resultatmål:

#### **6.4.1.2 Vuxenstuderande fullföljer påbörjad utbildning.**

#### **Bedömning utfall**

 Målet är uppfyllt

#### **Prognos helår**

 Målet är uppfyllt

#### **Kommentar**

Avbrotten under 2016 var förhållandevis låga men KCNO arbetar med att sänka dem. Främst sker

avbrotten på distanskurser där KCNO erbjuder extra stödinsatser, tydlig information vilka som ställs och kontakter med studerande som varit inaktiva en period.

Andelen studerande som inte påbörjar sin utbildning under 2016 är ungefär 20 %. KCNO genomför även här åtgärder för att minska denna andel, t.ex. att sista ansökningsdag är åtta veckor innan start.

Uppgifter för 2017 presenteras i årsredovisningen.

Nyckeltal	Resultat 2016	Resultat Halvår 1 2017	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Avhopp från grundläggande vuxenutbildning	13%		20%	20%	10%
Avhopp från gymnasial vuxenutbildning	14%		20%	20%	10%

Resultatmål:

*6.4.1.3 Vuxenstuderande har godkända kursbetyg.*

#### Bedömning utfall

◆ Målet är delvis uppfyllt

#### Prognos helår

◆ Målet är delvis uppfyllt

#### Kommentar

Målet nås för grundläggande vuxenutbildning, dock inte för gymnasial.

Nyckeltal	Resultat 2016	Resultat Halvår 1 2017	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Godkända kursbetyg i grundläggande vuxenutbildning	90%	96%	80%	90%	90%
Godkända kursbetyg i gymnasial vuxenutbildning	79%	84%	85%	85%	85%

Resultatmål:

*6.4.1.4 Vuxenstuderande anser att kunskaps-centrum Nordost ger bra service.*

#### Bedömning utfall

◆ Målet är delvis uppfyllt

#### Prognos helår

◆ Målet är delvis uppfyllt

## Kommentar

80 % av studerande från Danderyd ansåg 2016 att Kunskapscentrum Nordost (KCNO) erbjuder den service de efterfrågade. För SFI-studenter var motsvarande resultat 85 %. Värdet har varit oförändrat de senaste åren.

Uppgifter för 2017 presenteras i årsredovisningen.

Inriktningsmål:

### **6.4.2 I Danderyd bedriver alla nämnder kostnadseffektiv verksamhet inom sina programområden. Varje nämnd kan redovisa sambandet mellan mål, uppnådda resultat, prestationer och resurser**

Kostnaderna per heltidsstuderande är betydligt lägre än genomsnittet i länet och det finns ett rikt kursutbud att välja mellan. Förvaltningen bedömer att organisationsformen där fem kommuner samarbetar nära varandra är effektiv liksom de andra samarbeten som sker med andra kommuner i länet. Samtidigt finns möjligheter att minska avhoppet och att fler anmälda påbörjar utbildningen. Utvecklingen mot auktoriserade anordnare inom vuxenutbildningen följs noggrant.

Resultatmål:

#### **6.4.2.1 Kostnaden per heltidsstuderande (i vuxenutbildningen) tillhör kommungruppens lägsta.**

## Bedömning utfall

● Målet är uppfyllt

## Prognos helår

● Målet är uppfyllt

## Kommentar

Kostnaden 2016 för en heltidsstuderande var 31 100, jämförs med genomsnittet i Stockholms län som var 43 900 kr. Sammanlagt 151 helårsplatser på grundläggande och gymnasial vuxenutbildning (fördelade på betydligt fler personer). 318 personer studerade svenskundervisning för invandrare, SFI.

## 6.5 Prognos med ekonomiskt utfall för helåret

### 6.5.1 Prognos drift

(tkr)

	Budget			Prognos helår			Avvikelse		
	Intäkt	Kostnad	Netto	Intäkt	Kostnad	Netto	Intäkt	Kostnad	Netto
Vuxenutbildning	300	7 336	-7 036	500	8 036	-7 536	200	-700	-500
<b>Totalt</b>	300	7 336	-7 036	500	8 036	-7 536	200	-700	-500

Avvikelsen är främst att förvaltningen bedömer att det blir fler studerande inom grundläggande vuxenutbildning och svenskundervisning för svenska, SFI, än budgeterat. Kostnader för SFI täcks till viss del av socialförvaltningen som i sin tur erhåller statsbidrag för de nyanlända. Kunskapscentrum Nordost (KCNO) bedömer dock att prognosen blir -0,5 miljoner kronor till följd av fler studerande.

## 6.6 Prestationer och nyckeltal

Vuxenutbildning	2016	2015	2014	2013
<b>Kostnad för vuxenutbildning oavsett anordnare, kronor per heltidsstuderande</b>				
Danderyd	31 100	31 800	Orimligt värde	29 400
Stockholms län	43 900	43 500	40 300	42 800

# 7 Särskola

## 7.1 Inledning

### Grundsärskolan

Grundsärskolan i Danderyd bedrivs på Kevingskolan (Atlanten, träningsskola) och Vasaskolan (Vasaborg, grundsär- och träningsskola). Mörbyskolan har i brist på elever haft en vilande särskola under några år, men med beredskap att vid behov öppna den igen. De förstnämnda två skolorna har kapacitet för tillsammans 14 elever.

Atlanten har inte fyllt upp sina sex platser och Vasaborg har i sin verksamhet elever som läser enligt grundskolans läroplan.

Tre elever från Danderyd var inskrivna på Atlanten. Övriga Danderydselever i grundsärskola gick i fyra fall som integrerade elever i Danderydsskolor samt i särskolor utanför kommunen).

### Gymnasiesärskolan

Två elever gick på Hotell-, restaurang- och bageriprogrammet på Danderyds gymnasium. Övriga elever gick på olika gymnasiesärskolor utanför kommunen.

Sedan några år ersätter förvaltningen Danderyds gymnasium för en tomlats på gymnasiesärskolan. Utredningen som föregick beslutet pekade på ett strategiskt ansvar att kunna erbjuda även gymnasiesärskola. Från och med höstterminen 2017 så meddelar gymnasiet att det verkar bli två tomlatser. Situationen kan förändras i samband med terminsstart men eventuellt kommer de att erhålla en utökad ersättning.

Skolform	Prognos 2017	Utfall 2016	Utfall 2015	Utfall 2014
Grundsärskola	20	19	21	13
Gymnasiesärskola	6	8	7	9

## 7.2 Periodens resultat

### 7.2.1 Driftredovisning

(mnkr)	Budget	Halvårsbokslut	Avvikelse
Verksamhetens intäkter	0,1	0,6	0,5
Verksamhetens kostnader	6,0	6,3	-0,3
<b>Nettokostnader</b>	<b>-5,9</b>	<b>-5,7</b>	<b>0,2</b>

#### 7.2.1.1 Avvikelse mot budget

(tkr)	Budget			Bokslut			Avvikelse		
	Intäkt	Kostnad	Netto	Intäkt	Kostnad	Netto	Intäkt	Kostnad	Netto
Särskola	103	6 027	-5 924	582	6 317	-5 735	479	-290	189
<b>Totalt</b>	<b>103</b>	<b>6 027</b>	<b>-5 924</b>	<b>582</b>	<b>6 317</b>	<b>-5 735</b>	<b>479</b>	<b>-290</b>	<b>189</b>

Avvikelseerna är störst på intäktssidan och förklaras av att en elev i grundsärskolan är nyanländ och där statsbidrag från Migrationsverket betalar kostnaden.

## 7.3 Viktiga händelser i verksamheten

Den organiserade särskolan i Danderyd är fortsatt en liten men angelägen verksamhet.

## 7.4 Mål

Inriktningsmål:

**7.4.1 I Danderyd ges varje elev i särskolan möjlighet att utifrån sina förutsättningar uppnå bästa möjliga kunskaps- och personlighetsutveckling i en stimulerande och trygg miljö.**

Resultatmål:

**7.4.1.1 Alla elever känner sig trygga i verksamheten**

### Bedömning utfall

 Målet är delvis uppfyllt

### Kommentar

Även om enkäter har riktats till särskolelevernas föräldrar, är svarspopulationen så liten att ej tillräcklig mängd svar kan redovisas. I skolans föräldrasamtal följs frågan upp, och av dessa går att utläsa att eleverna är trygga i skolan.

En betydande andel av elever mottagna i grund- eller gymnasiesärskola har sin skolgång i skolor utanför kommunen. Av det skälet är det extra angeläget med den uppföljning som sker genom att controller elevstöd återkommande besöker dessa skolor för uppföljning av skolornas kvalitetsarbete av särskolans elever. Av vad som framkommit vid dessa besök har inget framkommit som äventyrar bedömningen av inriktningsmålet.

Resultatmål:

**7.4.1.2 Vårdnadshavare får tydlig information om hur eleven utvecklas**

### Bedömning utfall

 Målet är delvis uppfyllt


### Kommentar

De två särskolorna följer upp målen i de individuella utvecklingsplanerna i olika möten t. ex. arbetslagsmöten och vid handledning. Målen kontrolleras mot ämnesområdena och i förekommande fall ämnas kunskapskrav. Elevernas kunskapsutveckling redovisas sedan i dialog med föräldrarna. Utvecklingen för eleven dokumenteras och kommer föräldrarna tillhanda. Föräldrarna har förklarat sig nöjda med den informationen.

Resultatmål:

**7.4.1.3 Gymnasiesärskoleutbildningen i Danderyd ger goda förutsättningar för vidare studier och kommande yrkesliv**

### Bedömning utfall

 Målet är uppfyllt

### Kommentar

De fyra elever som slutade gymnasiesärskolan detta år bedöms samtliga ha goda möjligheter till anställning med lönebidrag.



Resultatmål:

**7.4.1.4 Eleverna i gymnasiesärskolan ska nå minst betyget E i varje kurs**

#### Bedömning utfall

● Målet är uppfyllt

#### Kommentar

De första eleverna i den nya gymnasiesärskolan har fått betyg, dessa är överlag goda. För de fyra eleverna delades 13 A ut och 10 B.

Resultatmål:

**7.4.1.5 Eleverna i grund- och gymnasiesärskolan har en tydlig och regelbundet dokumenterad utveckling mot kunskapskraven i alla ämnen/ämnesområden**

#### Bedömning utfall

● Målet är uppfyllt

#### Kommentar

Verksamheterna inom grundsärskolan har en dokumentation av utvecklingen mot kunskapskraven. Då flertalet elever läser ämnesområden där kunskapskraven är ställda mot den nionde årskursen är det en särskild utmaning att utföra bedömningen av en i många fall långt senare slutförd skolgång. Det är dock viktigt att resultatmålet finns för att frågan ska finnas i fokus för dokumentation.

I gymnasiesärskolan arbetar man mycket sparsamt med prov. I stället förs en muntlig och skriftlig dialog med eleverna. I denna skolform har det också visat sig viktigt med en snabb feedback då det annars kan bli så att eleven glömmer vad det var som kunde göras bättre eller annorlunda.

Under läsåret har man på gymnasiesärskolan arbetat med att förtydliga mål och kunskapskrav.

Inriktningsmål:

**7.4.2 I Danderyd bedriver alla nämnder kostnadseffektiv verksamhet inom sina programområden. Varje nämnd kan redovisa sambandet mellan mål, uppnådda resultat, prestationer och resurser**

I årsredovisningen 2016 bedömde förvaltningen att kostnadseffektiviteten är enligt förväntad nivå. Under första halvåret har ett fåtal nyckeltal fått aktuellare uppgifter. Bedömningen påverkas dock inte utan den kvarstår även till delårsbokslutet.

## 7.5 Prognos med ekonomiskt utfall för helåret

### 7.5.1 Prognos drift

(tkr)	Budget			Prognos helår			Avvikelse		
	Intäkt	Kostnad	Netto	Intäkt	Kostnad	Netto	Intäkt	Kostnad	Netto
Särskola	205	12 054	-11 849	805	12 654	-11 849	600	-600	0

(tkr)	Budget			Prognos helår			Avvikelse		
<b>Totalt</b>	205	12 054	-11 849	805	12 654	-11 849	600	-600	0

Prognosen är enligt budget.

## 7.6 Prestationer och nyckeltal

	2016	2015	2014	2013
<b>Kostnad per elev i grundskolan oavsett skola, kronor per elev exklusive skolskjuts</b>				
Danderyd	Orimligt värde	674 000	487 100	567 700

## 8 Övrig verksamhet

### 8.1 Inledning

Under "Övrig verksamhet" samlas verksamheter som omfattar flera verksamhetsområden, uppföljning görs i huvudsak i årsredovisningen:

- Ungdomsmottagningen
- Specialpedagogiskt centrum Danderyd
- Våga Visa, som omfattar förskola, grundskola, fritidshem och gymnasieskola
- Försäkringar för barn och elever
- Ersättning till idrottsanläggningar i kommunen för att möjliggöra kostnadsfria skolaktiviteter på anläggningarna
- Vetenskapens hus, som utnyttjas av för-, grund- och gymnasieskolor
- Verksamhetsförlagd lärarutbildning
- IT-stöd för skolval och pengadministration

### 8.2 Periodens resultat

#### 8.2.1 Driftredovisning

(mnkr)	Budget	Halvårsbokslut	Avvikelse
Verksamhetens intäkter	0,4	0,6	0,2
Verksamhetens kostnader	2,9	2,4	0,5
<b>Nettokostnader</b>	<b>-2,5</b>	<b>-1,8</b>	<b>0,7</b>

#### 8.2.1.1 Avvikelse mot budget

(tkr)	Budget			Bokslut			Avvikelse		
	Intäkt	Kostnad	Netto	Intäkt	Kostnad	Netto	Intäkt	Kostnad	Netto
Övrig verksamhet	418	2 917	-2 499	604	2 438	-1 834	186	479	665
<b>Totalt</b>	<b>418</b>	<b>2 917</b>	<b>-2 499</b>	<b>604</b>	<b>2 438</b>	<b>-1 834</b>	<b>186</b>	<b>479</b>	<b>665</b>

Avvikelserna förklaras främst av

- Kostnaderna för internetbaserat förskole- och skolval samt pengadministration är 0,2 mnkr lägre än budgeterat, främst beroende på obesatt tjänst.
- Projektmedel till förskolor och skolor i kommunen kommer främst att belasta andra halvåret, 0,3 mnkr i överskott första halvåret.
- Fakturering från Vetenskapens hus kommer under andra halvåret vilket ger att utfallet under första halvåret är 0,1 mnkr lägre än budget.

### 8.3 Viktiga händelser i verksamheten

- Skolinspektionen genomförde en kvalitetsgranskning av särskild undervisning på sjukhus, i vilken Danderyd valdes ut. Tre förbättringsområden identifierades. Det är Mandometerkliniken, som finns inrymd i Danderyds sjukhus lokaler, som föranleder lägeskommunen Danderyd att bedriva s k sjukhusskola där.
- Danderyds kommun beviljades statliga utvecklingspengar(SIS medel) från Specialpedagogiska skolmyndigheten, resurserna finns på SPEC Danderyd

(specialpedagogiskt centrum). Insatserna har använts till att medvetandegöra pedagoger i förskola och skola om hur den pedagogiska verksamheten ska bli tillgänglig för alla barn och elever samt en uppstart av ett språkotek som riktas till förskolan i första hand.

- Våga visa har utarbetat en reviderad metod som implementeras under hösten 2017

## 8.4 Mål

Inriktningsmål:

### 8.4.1 God bebyggd miljö

Uppföljning av miljömålen kommer att göras i verksamhetsberättelsen genom att följa upp handlingsplanen i kommunens miljöprogram.

Resultatmål:

#### 8.4.1.1 Förskolor och skolor använder förbrukningsmaterial på ett miljömedvetet sätt (5.3.2)

#### Bedömning utfall

- Bedömning av måluppfyllelse ej gjord

Resultatmål:

#### 8.4.1.2 Andel förskolor och skolor som har Grön Flagg ska öka (5.1.1)

#### Bedömning utfall

- Bedömning av måluppfyllelse ej gjord

Nyckeltal	Resultat 2016	Resultat Halvår 1 2017	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Antal enheter som har Grön flagg eller är miljödiplomerade ska öka.	14		16	17	17

Inriktningsmål:

### 8.4.2 Giffri miljö

Uppföljning av miljömålen kommer att göras i verksamhetsberättelsen genom att följa upp handlingsplanen i kommunens miljöprogram.

Resultatmål:

#### 8.4.2.1 Förskolor och skolor har en handlingsplan för en giffri miljö (5.1.2)

#### Bedömning utfall

- Bedömning av måluppfyllelse ej gjord

Resultatmål:

**8.4.2.2 Andel inköpta varor, där miljökrav är uppfyllda enligt upphandling/inköp, ska öka (5.4.2)**

### Bedömning utfall

— Bedömning av måluppfyllelse ej gjord

### 8.4.3 Specialpedagogiskt centrum Danderyd (SPEC Danderyd)

SPEC Danderyd erbjuder pedagoger i förskola och skola specialpedagogisk handledning och utbildning i frågor om extra anpassningar, särskilt stöd och tillgänglig lärmiljö. Man tillhandahåller även alternativa verktyg som kan lånas en kortare tid. SPEC Danderyd betonar vikten av att lärmiljö och alternativa verktyg anpassas och individualiseras så att barn/elever i behov av stöd fungerar och utvecklas i sin vanliga verksamhet/klassrumsundervisning.

SPEC Danderyd har under året haft en fortsatt nyckelroll i förvaltningens tillgänglighetsprojekt. Projektet har gett ökade resurser som möjliggjort att två specialpedagoger kunnat lyfta begreppet tillgänglighet inom förskolor och skolor. En mer tillgänglig lärmiljö minskar funktionsnedsättningar och behov av särskilt stöd. Projektet har lett till att en stor del av SPEC Danderyds utbildningar och handledningsärenden genomförts ute i verksamheterna, det har gjort att insatserna nått större grupper och fler pedagoger.

SPEC Danderyd har nätverk med representanter från förskolorna samt speciallärare och specialpedagoger från skolorna. Nätverken är viktiga samarbetspartners i utvecklingsarbeten och dess implementering i verksamheterna. SPEC Danderyd genomförde i samverkan med en arbetsgrupp bestående av representanter från skolorna en process som ledde till kommungemensamma riktlinjer och stödmaterial för extra anpassningar. Deltagarna i förskolans nätverk var delaktiga i framtagandet av kommungemensamma dokument inom pedagogisk kartläggning, handlingsplaner och flerspråkighet. Nätverket har också haft en aktiv roll i det konkreta material som ger råd och stöd för pedagoger att utveckla tillgängliga lärmiljöer.

Fortsatt stöd med implementering och utbildning i de kommungemensamma programvarorna har varit nödvändiga insatser. Bl a har också ett bildstödsprogram tillkommit.

SPEC Danderyd har en aktiv roll i revisionen av kommunens läsdiagnosplan.

De utvecklingsmedel som beviljats från Specialpedagogiska skolmyndigheten för upprättande av ett språkotek inom ramen för SPEC Danderyds verksamhet har gjort möjligt att påbörja ett sådant arbete.

	2017	2016	2015
Ansökningar om handledning och utbildning	Uppgift saknas	77	61

## 8.5 Prognos med ekonomiskt utfall för helåret

### 8.5.1 Prognos drift

(tkr)	Budget			Prognos helår			Avvikelse		
	Intäkt	Kostnad	Netto	Intäkt	Kostnad	Netto	Intäkt	Kostnad	Netto
Övrig verksamhet	800	5 896	-5 096	800	5 896	-5 096	0	0	0
<b>Totalt</b>	800	5 896	-5 096	800	5 896	-5 096	0	0	0

Prognosen är enligt budget.